

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku. Vyskupas Ketteleris

DARBININKAS Lithuanian Semi-Weekly Newspaper Published every TUESDAY and FRIDAY 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

VOL. XXVI — No. 37.

TEL SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) GEGUZĖS (May) 13 D., 1941 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Popiežių Enciklikų Sukaktis

Gegužės 15 d. sueina 50 metų kai popiežius Leonas XIII parašė encikliką (rašta) "Rerum Novarum" ir dešimt metų kai popiežius Pijus XI išleido kitą encikliką "Quadragesimo Anno". Šie du Popiežių raštai yra labai svarbūs darbininkams, nes jie įrodo Katalikų Bažnyčios pastangas darbininkų reikalus gerinti ir ginti.

LDS (Lietuvių Darbininkų Sąjunga) savo seime pereinamais metais nutarė ir pageidavo, kad visos kuopos tos sukakties proga suruoštų vakarus su pasakaitomis, prakalbotomis ir kitokia programa tikslu paminėti šių dviejų svarbių Popiežių raštų sukakties paminėjimui.

LDS Propagandos Komisija balandžio 25 d. organe "Darbininke" atsišaukė į visas kuopas ir nuoširdžiai ragino tokius paminėjimus ruošti. Deja, iki šiol Centras negavo žinių, kad kuri nors kuopa tokį paminėjimą ruoštu.

Gal nepatogus laikas gegužės 15 d.? Bet ir nėra būtinas reikalas ruošti tik gegužės 15 d. Jeigu kurioms kuopoms yra patogiau suruošti tokį minėjimą kurią kitą dieną, tai ir ruoškite. Galima būtų ruošti LDS išikūrimo dienoje, būtent, birželio 10 d., arba prieš ar po, kada patogiau. Bet ruoškime, jeigu skaitomės darbininkai — LDS organizacijos nariai.

Lietuvių Darbininkų Dienos Reikalų Susirinkimas

Sekmadienį, gegužės 18 d., 2:30 val. p. p., Sv. Roko parapijos salėje, Sawtelle Ave., Brockton, Mass. įvykis "Darbininko" ir LDS prietelių ir rėmėjų susirinkimas Lietuvių Darbininkų Dienos reikalų. Kvietė visi "Darbininko" prietelius, rėmėjus, veikėjus ir profesionalus dalyvauti. Šiame susirinkime bus sudaryta L. Darbininkų Dienos Rengimo įvairios komisijos. Liet. Darbininkų Diena įvyks Liepos 27 d., Brockton Fair Grounds, Brockton, Mass. Laukiame visų atsilankant.

A. F. Kneizys, "Darbininko" redaktorius. Antanas Peldžius, Administratorius.

SOVIETAI PRIPAŽINO VOKIETIJAI GROBĮ

Maskva, Rusija, geg. 12. — Sovietų Rusijos komisariatai atšaukė pripažinimą Jugoslavijos, Belgijos ir Norvegijos. Nuo šiol minimos valstybės nebelaikomos Rusijos suverenėmis valstybėmis. Sovietų komisariatas pranešė, kad jų diplomatinės atstovybės neteko prasmės.

Sąryšį su šiuo pareiškimu diplomatiniai slugsniai sako, jog galima esą tikėtis dar artimesnio Rusijos - Vokietijos bendradarbiavimo. Tai kur tas sovietų komisariatus "demokratiškumas" ir "mažųjų tautų užstojimas", kurį skelbia Stalino batlaižiai, kada pripažįsta mažųjų tautų pavergimą?

Fairchild Aircraft Corporation, Hagerstown, Md., perduoda Jungt. Valstybių Armijai penki šimtajį mokintis - treniruoties orlaivį. Kada šis penkta - šimtasiorlaivis - treneris buvo perleidžiamas armijai, tuomet buvo parengtos specialės ceremonijos. Vaizde matosi orlaivų lakūnas Merris Meigs, kuris pasirengęs išbandymui orlaivio ir šale jo kompanijos prezidentas, gidešinė armijos inspektorius.

Lenkų Generolas Grįžo Londonan

Londonas, geg. 12 — Vakar gen. Vladislovas Sikorski, Lenkų valdžios ištrimime premieras, lėktuvu grįžo iš Amerikos į Britaniją po dviejų mėnesių lankymosi Jung. Valstybėse ir Kanadoje. Lenkai džiaugiasi, kad gen. Sikorskiui pavykė suvienyti lenkus Amerikoje. Kanadoje Sikorski esą įkūręs rekrutavimo centrą. Ten lenkai turėsią stovyklas kariniam lavinimuisi ir ginklų sandėlius. Karo reikmenis gausią iš Jung. Valstybių.

Vichy Valdžia Sutiko Leisti Nacius Eiti Per Savo Kolonijas

Londonas, geg. 12 — Pranešama, kad Prancūzijos admirolas Darlan sutiko leisti Vokietijos kareivius per Prancūzijos kolonijas, įimančias Siriją. Vokiečiai, pasiuntę savo karo jėgas Sirijon, galės iš ten užpulti anglus Palestinoje ir kitose kolonijose.

Sakoma, kad prancūzai už sutikimą perleisti nacius gavę tam tikrų koncesijų.

Turkija Laukia Vokietijos Sąlygų

Istanbul, Turkija, geg. 12 — Turkijos valdžia laukia iš Vokietijos reikalavimų praleisti nacių laivus per Dardanelius ir Bosporus. Vokiečiai gal būt nereikalaus, kad turkai leistų vežti vokiečių kareivius per Turkijos žemę, bet neabejojama, kad pareikalaus leisti laivams plaukioti Vokietijos karo laivams Turkijos vandenynė.

Iš Rusijos pranešama, kad Vokietijos nacių kariuomenė greitai laiku užims Siriją.

Green Pasmerkė Laivų Darbininkų Streiką

Paterson, N. J., geg. 12. — William Green, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, pasmerkęs San Francisco vienuolikos laivų statybos mašinistų streiką, kaip neteisėtą, atsišaukė į streikuojančius mašinistus, kurių skaičius esąs 1200, kad jie grįžtų darban pagal sutartį, kuri buvo pasirašyta balandžio 23 d. tarp ADF ir Pacific Coast laivų statybos korporacijos.

Serga Prancūzijos Maršalas

Londonas, geg. 12 — Pranešama, kad prancūzų vadas, maršalas Petain sunaikiai serga.

Dvidešimt Keturi Streikai Jung. Valstybėse

U. P. žiniomis, Jung. Valstybėse dabar streikuoja 24 įstaigų darbininkai. Streikuojančių darbininkų esą apie 40,000. Jeigu General Motors korporacijos 61 įstaigos darbininkai išeitų į streiką, ir dar prisidėtų San Francisco laivų statybos darbininkai, tai streikuojančių darbininkų skaičius pasiektų šimtus tūkstančių darbininkų.

Streikų banga kilo kaip tik dabar, kada reikia visas pajėgas suburti apsigynimo darbams.

Valdžia turėtų daugiau susirūpinti darbininkų reikalais, kad likvidavus streikus nenuskriaudžiant darbininkų; jeigu jų reikalavimai teisingi, priversti darbdavius tuos reikalavimus išpildyti. Streikai sudaro pavojų darbininkams ir šaliai.

Jau dabar yra bilių Kon-

grese, nukreiptų prieš darbininkus. Iš kitos pusės ir darbininkai turi tik gerai apgalvoję ir nesuradę kitos išeities skelbti streikus. Darbininkų unijose kartais atsiranda karštuolių — darbininkų priešų, kurie ne darbininkų reikalais rūpinasi, bet "izmų" propaganda, ir darbininkus sukursto išeiti į streiką.

Nuteisė Italus Jūrininkus

Wilson, N. C., geg. 12 — Šiomis dienomis teismas nuteisė Italijos kapitoną Adrianą Bersià ir leitenantą Carlo Novellà už sabotavimą Vilarperosa laive po tris metus kalėjimui. Kiti 18 italų jūreivių už tokį nusikaltimą nuteisti po 18 mėnesių kalėjimo. Laivas Vilarperosa stovėjo Wilmington uoste.

STREIKAS AR TAIKA?

Detroit, Mich., geg. 12 — General Motors korporacijos darbininkai yra nutarę išeiti į streiką ketvirtadienį, geg. 15 d., jeigu korporacija nepriims darbininkų reikalavimų. Derybos tarp darbininkų unijos ir korporacijos viršininkų, pradėtos apie du mėnesiai atgal, nedavė gerų rezultatų.

Bal. 25 d. J. Valstybių Darbo sekretorius Perkins po 7 savaitių tarpininkavimo visą ginčą perdavė Tarpininkavimo Tarybai,

nuo kurios ir priklausys streikas ar taika?

Darbininkai reikalauja pakelti algas 10 centų į valandą, duoti kasmet 80 dienų atostogų, pagerinti darbo sąlygas.

General Motors korporacija turi valdžios užsakymą už \$750,000,000. Streikas sutrukdytų valdžios darbus. Tikimasi, kad tarpininkavimo taryba paveiks darbdavius ir darbininkus, ir visi teisingi darbininkų reikalavimai bus priimti.

Bombomis Suardė Anglijos Parlamento Rūmus

Padegė Karališkus Rūmus, Muziejų ir Kitus

Londonas, geg. 12 — Vokiečiai pradėję bombardavimą šeštadienio vakare tęsė iki sekmadienio rytą. Bombomis suardė parlamento rūmus, nuplėšė karališkų rūmų, kuriuose karaliai buvo karunavojami, stogą, apardė muziejų ir kitus namus, daugelį jų padegė. Londonas sekmadienio rytą buvo liepsnose.

Anglijos žiniomis, tokio smarkaus bombardavimo nesą buvo nuo karo pradžios. Sakoma, kad tarp kitų namų, bombomis suardytų yra ir penkios ligoninės.

Iš Berlyno pranešama, kad nacių bomberiai nutemtė mažiausia apie 100,000 bombų ant Londono.

ANGLAI ATSIMOKĖJO VOKIEČIAMS

Londonas, geg. 12 — Britanijos R.A.F. bomberiai šeštadienio naktį puolė Vokietijos miestus ir pridarė nemažai nuostolių. Anglai bombardavo Vokietijos sostinę Berlyną, Hamburgą, Bremeną, Emdeną, Rotterdamą ir La Pallice, Prancūzijoje. Britų lakūnai daugiausia taikė į Vokietijos aliejaus ir kitų karo reikmenų sandėlius.

ting Londoną ir kada angalai bombardavo vokiečių miestus nušovė keturius, atsigavo. Kaip sužinome, tai dabar karas daugiausia vyksta ore. Nei Vokietija, nei Britanija nenori pasiduoti. Vieni kitiems keršija.

Naciai Konfiskuoja Nuosavybes Serbijoj

Budapestas, Vengrija, — Geg. 12 — Vokietijos armija, kuri okupavo Serbiją, dabar konfiskuoja visas serbų ir svetimšalių, tarp kurių yra ir Amerikiečių, nuosavybes.

Sakoma, kad naciai paėmė visas brangenys ir iš Anglijos atstovybės: rakandus ir kitokias brangenys.

VOKIETIJA GAUNA DAUGIAU RUSIJOS PRODUKTŲ

Stockholm, Švedija, geg. 12 — Per pastarąsias keturias savaites Vokietija gavo daugiau produktų iš Rusijos, negu per pirmuosius tris šių metų mėnesius.

Diplomatiniuose sluoksniuose kalbama, kad tai reiškia santykių pagerėjimą. Nors naciai ir nerodo tokio draugiškumo Sovietų Rusijai, bet laikinai atidėjo Ukrainos užėmimą. Taip padarę gal būti dėl to, kad dar nežino kaip užsibaigs karas Viduržemio jūroje, o gal dėl susitarimo su Prancūzijos valdžia.

dinti pagalbą Anglijai, padidinant karo medžiagos produkciją.

Amerika Jau Kare

Cairo, Egiptas, geg. 12 — Kap. James Roosevelt, besilankydamas Egipte, pareiškė, kad Jung. Valstybės "išskyrus kariuomenės siuntimą, jau yra šiame kare".

Sovietai Pripažįsta Pro-Ašies Rėžimą Irake

Maskva, geg. 12 — Sovietų Rusijos komisariats priėmė Irako valdžios pasiūlymą užmegsti diplomatinis ryšius tarp tų dviejų šalių. Irako valdžia dabar sudaro pro-ašies šalininkai. Taigi iš to susidaro išvada, kad Sovietų valdžia, kurios visgalinčiu diktatoriumi yra Stalinas, pripažįsta visus ašies žygius. Stalinas, kaip ir Musšolini klauso Hitlerio įsakymų.

Hoover Priešingas Teikimui Palydovų

New York, geg. 12 — Herbert Hoover, buvęs Jung. Valstybių prezidentas, išpėjo Amerikos žmones, kad panaudojimas laivyno apsaugai siunčiant karo medžiagą, tai būtų aiškus Amerikos įstojimas į karą, tačiau pataria padidinti

Žinios Iš Pavergtos Lietuvos

— Kauno apskrities Babtų valsčiuje įsteigtas sovietinis dvaras, į kurį įeina šie nusavintieji ūkiai: Gailiūšiai I, Gailiūšiai II, Žemaitkiemis (kuris atimtas iš gen. V. Nagevičiaus, o jis pats pasodintas į kalėjimą), Kačiūniškiai ir Vaireikonai. Šis sovietinis dvaras turi 500 hektarų. Jo agronomu paskirtas „draugas“ Šliom Rudbod.

— „Tiesa“ įdėjo ilgesnį aprašymą apie rašytojų susitikimą su bolševistinio jaunimo organizacija. Tame susitikime dalyvavo subolševikėję rašytojai T. Tilvytis, Korsakas - Radživilas, Salomėja Neris ir tokie „literatai“, kaip Edwardas Miežalaukis, Juozas Baltušis ir kt. Laikraštis rašo: Beveik visi nusiskundė rašytojų sustingimu, atsilikimu nuo gyvenimo, nesidomėjimu aktualiisiais dienos klausimais. Iki šiol nėra pasirodžiusi nė viena tarybinė pjesė. Rašytojai iki šiol niekur neparodė naujojo tarybinio gyvenimo. Praėjo tarybinio gyvenimo mėnesiai, o dar nepasirodė nė viena naujųjų laikų apyaka, novelė, nebekalbant apie didesnio mąsto veikalus. Laikraščiuose nepasirodo netgi žurnalistinio būdžio literatūriniais klausimais straipsnių. Toliau buvę tartasi dėl „buvusių reakcinių rašytojų“.

— „Draugas“ J. Paleckis išleido „ukazą“, kuriuo Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės, Tauragės ir Ukmergės miestuose nusavinamos pirtys mechanizuotos skalbyklos, cheminės valyklos bei dažyklos su visais įrengimais, reikmenimis, įrankiais ir medžiagomis. Pirtys atimamos kartu su trobėmis. Visos šios įmonės atimamos „iš ne darbo žmonių“.

— „Draugas“ J. Grigalavičius, bolševikų partijos Kauno miesto komiteto sekretorius „Tiesoje“ praneša tokį atsitikimą apie pa-

siurošimą pavasario sėjai: „Sėjai skubiai reikalingos ūkinės virvės, tačiau respublikinė kontora „Linus“ neduoda žaliavų artelei „Virvei“. Jai, esą, reikia pirmiau gauti sąjunginio (t. y. Maskolijos) tekstilės pramonės liaudies komisariato sutikimą. Kol tas sutikimas bus gautas, sėjos sezonas bus praėjęs“.

Šis kompetetingo asmens viešas prisipažinimas yra vertingas įnašas į Maskolijos eksploatacinę politiką, net virvėms reikalingų linų negalima gauti be „galingosios“ sovietų Rusijos sutikimo.

— „Tiesa“ aprašinėja, kaip dabar atrodo Vilniuje. Pirmiausia laikraštis konstatuoja, kad būsiąs nugriautas žydų geto. Tiesniam savo aprašyme korespondentas piktinasi, kad Gedimino pilies bokštas plėvėsuoją raudonoji bolševikų vėliava pakabinata ant stiebo, išdažyto 'buržuazinės Lietuvos ženklu'. Mieste dar esą pilna pardavėjų, kurie siūlą Vyties ženklą su tautinėmis vėliavėlėmis. Ne tik ant pašto dėžučių, bet ir prie daugelio įstaigų matai „buržuazinius ženklus“.

Toliau korespondentas šlykščiai šaiposi iš gyventojų tikybinių jausmų. Bažnyčiose žmonės 'zirzią', t. y. meldžiasi. Dabar, esą, prie Aušros Vartų 'reikia statyti policininko, kuris daužytų nuo galvos kepurę tam, kas netiki šventos panelės stebuklams'. Laikraštis rašo ir apie Kristų iš mažos raidės.

— „Tarybų Lietuva“ rašo: „Teko matyti specialų „Paramos“ kepyklos duoną išvežioti sunkvežimį, kuriame juoda duona su krauta tiesiog ant grindų, ant kurių paklotas tik popierius. Darbininkas, iš sunkvežimio iškraunąs duoną, vaikščioja tarp duonos kepalų purvinais batais, paliesdamas jais ir duoną“.

Pavyzdingas bendradarbiavimas dviejų šalių — Jung. Valstybių ir Pietų Amerikos Venezuelos valstybių pasireiškia jų karininkų bendrame darbe. Štai paveikslė matome šios šalies lakūnus ir Venezueliečius, kurie mokosi oro laivyne Randolph Field, Texas. Paveiksle matomas momentas, kada lakūnai priima skridimo įsakymą nuo instruktoriaus.

Piršiamas Maskoliškas Šlamštas

— Bolševikų partijos organas „Tiesa“ rašo: „Plutokratų režimo laikais buvo leidžiamas joks kultūrinis darbo žmonių veikimas. Liaudies teatro, choro rateliams buvo uždrausta steigtis. Tai buvo buržuazinių partijų monopolis, kuris leido veikti ir vaidinti tik tai, kas buvo naudinga išnaudotojų sąulelei, t. y., tai, kas buvo nukreipta prieš darbo žmonių reikalus“.

Vaidzas, kaip matome, tikrai liūdnas. Bet dabar bolševikų partija viską pataisiusi pagal Lietuvos darbo žmonių reikalavimus. Valstybinė leidykla išleido tokius „liaudies teatrui“ veikalėlius: A. Ulaninskio komedija iš kolchozininkų gyvenimo 'Laimingieji', G. Molčanovo pjesė 'Miške', J. Stabovo 'Zločiuviškės stotį', 'Ant Nevos kranto', N. Tiurino 'Karo lauko teismas' ir S. Semionov - Polonskio 'Seimninis įvykis'. Pasak laikraščio, tai „rekomenduotini veikalėliai kiekvienam vaidybos mėgėjui“, bet čia pat laikraštis siūlo bolševikų partijai „kontroliuoti vakarų ruošimo darbą ir programą“.

Mums neteko skaityti šio išleisto maskoliškojo šlamšto. Bet galime būti tikri, kad turinyje kiekvienoje frazėje du kartus minimas Josifo Visarianovičio vardas. Tad Lietuvos „darbo žmonės“ turės per bolševikų partijos kontroliuojamus vaidinimus progos šaukti „urra“...

— „Tiesa“ iškritikavo A. Vienuolio scenos veikalą „Dauboje“, kurį pastatė Kauno valstybinis teatras. Šiame veikalė esąs išvestas kažkoks „kovotojas už naująją Lietuvą“, tačiau „revoliucionieriui labai maža tetinka toks kritiškas ideališkasumas“. Matomai, A. Vienuoliui nepavyko išvesti bolševikinio revoliucionieriaus - Čekos

budelio! „Tiesa“ šitaip apibudina teatro uždavinį: — „Vienas pagrindinių teatrui uždavinių yra parodyti pagrindinį bolševiką, kovotoją dėl tarybų Lietuvos“.

— J. Viduklis „Tarybų Lietuvoje“ praneša apie prekybos ir pramonės imonių „pasiruošimą“ sėjai. Žemės ūkių mašinų ir įrankių buvę numatyta pagaminti Lietuvos fabrikuose, būtent, plūgų, akėčių, kultivatorių, noragų, kastuvų, grėblių ir tt. Tačiau vietinės pramonės komisariatams „tarsi pro pirštus į šį reikalą žiūrėjo“. Mat, stinga žaliavų. Kooperatyvuose iš „buržuazinės“ Lietuvos laikų surasta nemaža geležies atsargų, tad jomis dabar fabrikai verčiasi. Rokiškio fabrikas „Plūgas“ turi iki gegužės m. 1 d. pagaminti 1,000 plūgų ir 5,000 „zig-zag“ akėčių. Bet ir pagamintųjų įrankių negalima iš fabriko išvežti, nes nepataisytas kelių šimtų metrų kelias. „Kultivatorių gamybos reikalas visai blogas: kol kas rengiamos tik specifikacijos ir daromi žaliavų užsakymai“. Pasak autoriaus, „jaučiamas vinių trūkumas“.

— Vienas Kauno GPU agentas, atvykęs į įtariamojo butą, savo aukai parodė orderį, kuriame, be kita ko, buvo pasakyta, kad orderio pareiškėjas turi teisę daryti kratas, suimti ir, reikalui esant, įtariamąjį sušaudyti (!). Nesunku įsivaizduoti, kaip pasijunta toks nieku dėtas „įtariamasis“, kuriam paikišama persiskaityti taip žiauriai surašytas sovietiškosios teisinės išminties perlas!

— „Tarybų Lietuva“ praneša, kad žinomajam 'Stiklo' fabrike darbininkai nuogomis rankomis verčiami rankioti stiklus, tad per vieną mėnesį įvyko net 282 susižeidimai. Iš „buržuazinės priespaudos“ laiko likusios pirštinės jau sudėvėtos.

Sėja Pavergtoje Lietuvoje

— Oficialus „Tarybų Lietuva“ vedamajame straipsnyje konstatuoja, kad „pasiruošimo sėjai klausimais daug rašoma, susirinkimuose nemaža kalbama, bet iki šiol rezultatai nėra patenkinami“. Rokiškio, Biržų, Panevėžio apskritys „labai atsilieka cukrinių runkelių auginimo užmojyje“. Taip pat prastai eina trąšų pirkimas. Per kovo mėn. pirmąsias 10 dienų (t. y. pačiam trąšų pirkimo sezono įkarštyje) Mažeikių apskrityje parduota tik 704 maišai zuperio ir 60 maišų kalio druskos. Trakų apskrityje — 235 maišai zuperio ir 17 maišų kalio druskos, Zarasų apskrityje — 235 maišai zuperio ir 21 maišas kalio druskos. Tai esąs didžiausias apsilėidimas, galįs privesti prie žemės ūkių plano neįvykdymo. Skundžiamasi įrankių remonto trūkumais, nes negaunama geležies. Bet „Tarybų Lietuvos“ redaktoriai, prisižiūrėję, kaip okupantai viską plėšia, irgi surado naują išeitį, kur surasti geležies. Būtent, reikią pasižvalgyti pas kaimo kalvius, „o taip pat pas atskirus valstiečius, kurie paprastai turėję nemaža geležies, o ji „taip greit negalėjo niekur dingti“. Tad, kaip matome, oficialios nustojo vilties gauti geležies iš „galingosios“ sovietų Rusijos, todėl siūlo apvaikšioti kaimo kalves ir atskirus ūkininkus. Čia patvoriuose bus galima daugiau geležies surinkti, negu pajėgia atsiųsti „broliškosios respublikos...“

Toliau laikraštis užpuola agronomus, kurie „silpnai dirba ir labai menkai tepadedą partijai ir vyriausybei, ruošiant valstiečius pavasario sėjai“. Lietuvos ūkininkai per istisus šimtmečius sėjo savo laukus ir jų niekuomet nereikėjo „ruošti“, bet užteko nušviesti ir Stalino „saulei“,

kaip ūkininko nebegalima priversti išeiti į lauką ir apseiti dirvą.

— „Tarybų Lietuvos“ korespondentas praneša apie pasiruošimą pavasario sėjai Kretingos apskrityje. Autorius praneša, kad „pasiruošimas sėjai, su mažomis išimtimis, beveik visuose valsčiuose eina nepatenkinamai, o kai kur ir visai blogai“. Per buvusį tuo reikalu pasitarimą „pranešėjai iš vietų nusiskundė ūkiškos geležies stoka, trąšų laiku nepristatymu į kooperatyvus, pavėluotu naujakuriams paskolų paskirstymu, nepakankamomis instrukcijomis ir kt.“ Be to, nusiskūsta, kad ūkininkai suvaromi į miškus suvežti medžiagą 'naujakuriams', o šie neatvyksta. Apskrities kooperatyvų sąjungos atstovas „draugas“ Glazeris paaiškino, kad „geležis ir trąšos“ užsakytos dar pėreitų metų pabaigoje, bet bazės laiku neatsiuntė užplanuoto kiekio“.

— „Tarybų Lietuva“ praneša, kad į švenčionėlių apskritį esą išsiųsti trys agitatoriai, kurie turi surašinėti žmones ir susovietytuosius kooperatyvus. Tarp tokių „kooperatinkų“ yra ir Alfonsas Kurauskas. Pasak laikraščio, „jis kooperatyvuose prašopinių, aiškindamas, neturįs iš ko pragyventi. O gavęs pinigų eina į restoraną“.

— Bolševikinės Lietuvos komisarių taryba paskelbė, kad privati prekyba bus galima tik gavus atitinkamą leidimą. Leidime bus nustatyta galiojimo laikas, veikimo rajonas, produktai ir prekės, kuriuos leidžiama supirkinėti, ir... kam juos leidžiama parduoti. Toms krautuvėms, kurioms leidimas neduotas, išakoma atiduoti turimus produktus ir prekes sovietinei prekybai. Šis nutarimas įsigalioja Vilniuje ir Kaune nuo gegužės 1 d., o visur kitur—nuo balandžio 15 d.

Leidimai privatinei prekybai bus duodami tik ten, kur bolševikai nesukubo pristeigti savo valdinių krautuvų. Bet leidimo laikas bus apribotas.

— „Tiesa“ vedamajame straipsnyje skundžiasi, kad bolševikų partijos organizacijos nepakankamai sekančios, kodėl žmonės neskaitą laikraščių. Esą net sovietinių įstaigų, kuriuos „neskaito spaudos, ypač partinės“.

— Vasario 16 d. proga Šveicarijoje gyvenantieji lietuviai susirinko pamal-

NAUJI KUNIGAI

Chicagoje, Mundelein seminarijos bažnyčioje, Chicagos arkivyskupas gegužės 3 d. įšventino į kunigus 31 jaunuolį; tarp jų 2 lietuvius, būtent: kun. S. Adominą ir kun. A. Zakarauską.

Kun. S. Adominas iškilmingai primicijas atlaikė Cicero, Ill., Šv. Antano parapijos bažnyčioje, gegužės 4 d.

Kun. A. Zakarauskas primicijas laikė taip pat Cicero, Ill., Šv. Antano parapijos bažnyčioje, gegužės 11 d.

Abiejų kunigų tėvai yra darbštūs parapijos nariai ir rėmėjai. Sveikiname naujuosius kunigus ir linkime gražiausių darbų ateityje Kristaus vinyne.

NAUJAI PASKIRTI KLEBONAI

Kun. Mykolas Švarlis, buvęs South Chicago lietuvių Šv. Juozapo parapijos klebonas, paskirtas klebonu West Pullmano lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos.

Kun. Viktoras Černauskas, buvęs vikaras Brighton Parko lietuvių Šv. Panelės Nekalto Prasidėjimo parapijoje, paskirtas klebonu į South Chicago lietuvių Šv. Juozapo parapiją.

doms, kurias už Lietuvos valstybės bei tautos laisvę atlaikė kun. Deksnys. Po pamaldų visi lietuviai praleido šią dieną drauge. Sugiedojus Tautos himną, buvo pasiūsta telegrama už Jūrio lietuviams, o kita telegrama pasiūsta Vokietijoje gyvenantiems pabėgėliams iš bolševikų okupuotosios Lietuvos.

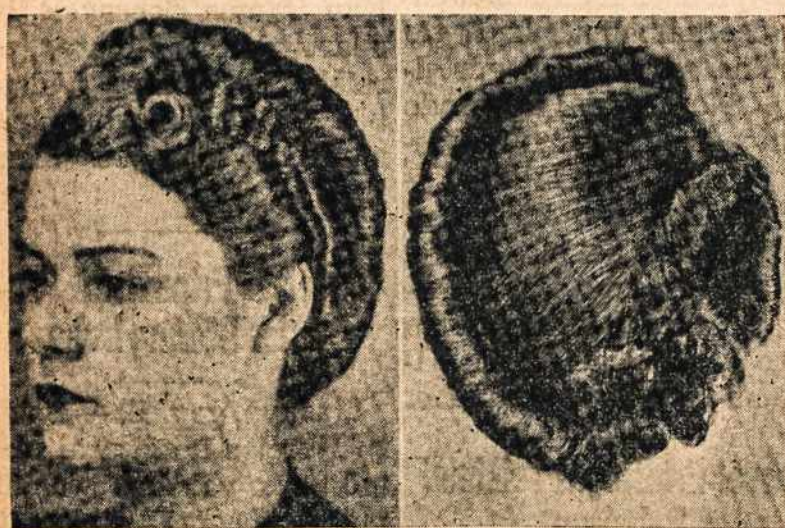
— Laikraščiai nusiskundžia, kad kaimo kalviai reikalauja aukštų kainų už atliktus darbus. Marijampolėje už vienos arkliaus kojos pakaušties imama po 7 rublius. Už 6 colių ratams ašies nukirtimą reikalaujama po 40 rublių.

— Bolševikų partijos Telsių apskrities komiteto sekretorius Bauža rašo, kad agitatoriai nesugebą prieiti prie žmonių. To nesugebėdamas, agitatorius „neturės jokios įtakos valstiečių tarpe, ir valstietis tik šaipysis iš'jo kalbų“. Toliau šis bolševikų agitatorius rašo, kad „kai kurie agitatoriai, susidūrę su žmonėmis, vėliau metą savo darbą ir „nenori niekur kištis“.

Remkite tuos profesionalus ir biznieriū, kurie savo skelbimais remia „Darbininką“.

OUR POLICY

The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better!

YVONNE'S HOUSE OF BEAUTY

YVONNE NIAURA, Lietuvaite plaukų grožio kultūros žinovė-ekspertė
9 EASTERN AVE. DEDHAM, MASS.
Tel. Ded 1636

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams. Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington, Mass. Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 2, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:

Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart savaitėje metams	\$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass. Telephone SOUTH Boston 2680.

Gramozdiškas Pasitarnavimas

Andai tilpusiam "D-ke" straipsny "Maskolynas— Utėlynas" buvo pasakyta, kad komunistai, atsinešę Lietuvon utėlių perus, tiek tų vabzdžių privaisino, jog dabar turi šauktis visuomenės pagalbos tam blogiui likviduoti. Toks sovietų "kultūros" atvaizdavimas komunistams natūraliai nepatiko ir jie mėgina į tai reaguoti, bet nežino kaip. Paties utėlių privisimo fakto paneigti negali, nes jų pačių spauda tai paskelbė, tad nei iš šio nei iš to daro išvadą, kad pastangas utėlėms likviduoti "D-kas" skaitas "smertelnu grieku". Matomai norima atsikirsti pašaipu, bet panašios rūšies pašaipu prašosi pasigailėjimo.

Skaičiusieji minėtąjį "D-ko" straipsnį gerai atsimeina, kad ten puolama ne pastangos utėles naikinti, bet priežastis, dėl kurios jos Lietuvoj atsirado. Tuo būdu "smertelno grieko" tenka ieškoti visai kitur, būtent, banditiškam Lietuvos užgrobime ir tose nesvietiškos melagystėse, kurias sovietai leidžia į pasaulį apie tariamą savo "rojų". Skelbė, kad Rusijoj visa ko pilna, ir tuo būdu ne vieną lengvatikį suviliojo, o paskui pasirodė, kad sovietų pažanga, kultūra ir gerbūvis nė kiek ne aukščiau stovi už Afrikos juodukų. Juk tai faktas, kad pirmosios Lietuvos atsiųstos igulos raudonarmiečiai (patys rinkiniai, kad tinkamai pasirodytų) buvo tik paviršutiniškai ištrenuoti ir kiek švariau apsitaisę, bet tikrenybėje tai bemaž škiniai skurdžiai. Be to, išbadėję, ir tiek dėl Lietuvos gerbūvio nustebe, kad iškabintas maisto krautuvėse mėsas laikė padirbdytais iš medžio ar vaško propagandos padariniais. "Jūs puikiai mokate varyt propagandą" — kalbėjo į lietuvius išalkę raudonarmiečiai. Bet veikiai įsitikino, kad tai ne propaganda; kad tos antys, žąsys, kumpiai, lašiniai — nepadirbdinti, o tikri, ir juos galima pirkti neribotam kieki, be leidimo ir kortelių. Tada išbadėjusiems ruseliams atsidarė akys į nedorą sovietų propagandą, kad būk tai visame pasauly badas, vien tik sovietijoj esą gera gyventi. Ir pradėjo keikti savo valdžią už melagystes ir mulkinimą. Tačiau tai neišėjo jiems į sveikatą, nes beveik visus igulos karius bolševikai nusiuntė į suomių frontą, iš kur vargšai nebegrižo.

Praskambėjus išdavikiškam ultimatumui, į Lietuvą atsiųsta visas amaras skurdžių - aziatų, kurie ir atsigabeno utėlyną perus, jau nepapaisydami apie "kultūringą" išvaizdą. Nestebėtina, kad ta pusė milijono driskiųjų ūmu laiku Lietuvą tiek suutėlino, jog teko šauktis visuomenės pagalbos tai sovietiška "kultūrai" likviduoti.

Čia vargu begalima sovietų kareiviją kaltinti. Tie vargšai tai tik aklas įrankis. Jie buvo suklaidinti, su-propagandinti ir "revoliucijos laimėjimais" bei utėlėmis gausiai apdovanoti. Tikrieji "smertelno grieko" kaltininkai tai nesąžiningi sovietų vadai ir pakvaišę propagandistai, tarp jų ir Amerikos komunistėliai, ku-

Švedai Apie Pabaltijo Pavergimą

Švedų didžiajame laikraštyje "Svenska Dagbladet" įdėtas straipsnis apie Pabaltijos pavergimą. Straipsnis užvardintas — "Šiaurė ir Pabaltijis".

Jo pradžioje nurodoma dabartinė ypatingai sunki Švedijos padėtis, nes tas kraštas, draugė su Suomija, yra apsuptas iš visų pusių kariaujančių valstybių ir tik vos pačioje šiaurėje turi siaurą, lyg adatos ausį išeitį — Petsamo uostą, pro kurį šiaip taip gali susisiekti su platesniu pasauliu.

Toliau tame straipsnyje sakoma, kad nors Švedija pastaruoju laiku yra labai susirūpinusi dėl kitų šiaurės kaimynų likimo ir dėl savo ateities, vis tik švedams nepraėjo nepastebėtas nepaprastai žiaurus Pabaltijo valstybių žlugimas. Tos valstybės nebuvo susijungtos į šiaurės kultūrinį ratą, bet jos buvusios didelėje tos kultūros įtakoje ir jos nieko daugiau netroškusios, kaip suartėti su Skandinavijos valstybėmis. To pasiekti nebuvo galima, bet švedų santykiai su Pabaltiju, laiku bėgant, darėsi vis gyvesni. Tų kraštų visuomenė buvo labai dėkinga Švedijai už jos globą anais švedų valstybinės ekspansijos laikais. Suomiai jautėsi ypatingai artimi giminingiems jiems estams, su kuriais turėjo net bendrą, Runebergo parašytą, tautos himną.

Tai, ką tos valstybės sukūrė per 20 intensingo darbo metų, dabar po rusų komunistų režimu yra sunaikinta per 6 mėnesius. Pabaltijo kraštų žlugimas prasidėjo nuo nusileidimų Maskvai 1939 metų rudenį, išnuomojant jai uostus ir aerodromus ir pasitikint rusų iškilmingais pasižadėjimais respektuoti tų valstybių suverenumą ir valstybinę santvarką. Švedų tarpe irgi buvę asmenų, kurie Pabaltijo valstybių laikyseną paskaitė išmin-

rie negudria savo propaganda "smertelnei griėsyja" prieš savo duondavius. Jų nevykusieji prieš tiesą ir logiką išsišokimai tai gramozdiškas meškos patarnavimas. Jei kur, tai čia Maskva bereikalo pinigų eikvoja.

tinga ir kurie buvo net piršę tokią pat taktiką ir suomiams, kai jų užsienių reikalų ministeris buvo pakviestas Maskvon derėtis tokia pat prasme. Švedų defetistų nusistebėjimui, Suomija atsisakė laisva valia priimti svetimą jungą ir nelygioje kovoje išgelbėjo bent laisvę ir gyvybę. Maskva gi pereitą vasarą prarijo Pabaltijį eile planingų provokacijų, išdavimų, ultimatumais ir smurtu. Stalino vizija, kuria baigiasi Petro Didžiojo filmos 2 dalis, virto realybe daug greičiau, negu publika galėjo įsivaizduoti, žiūrėdama prieš porą metų tą filmą švedų kinematografuose.

Svetimųjų užkariavimas humanistiškame 17-tame amžiuje labai skiriasi nuo okupacijos dabartiniiais "pažangos" laikais. Istoriko Harald Hjarne supratimu, rusų carai vis tik šiek tiek respektavo tarptautines tradicijas ir veikiančias tarptautinės teisės normas. Kalbamasai istorikas perspėdavo, kad daug didesnis pavojus greisia pasauliui iš rusų revoliucinės ekspansijos, kurioje bus sumaišyta Tols-tojaus neapykanta vakarų Europos civilizacijai su Dostojevskio mistiniu slavizmu. Kadaisė Petras Didysis, perėmęs Pabaltijo valstybių suverenumą, nepalietė jų vidujinės santvarkos, kai šiandien Stalinas rauna ją su šaknimis. Oficialių pranešimų apie tai iš okupuotų kraštų neruonia, bet Švediją pasiekia įvairiais keliais tikros žinios ir šiandien jokių abejojimų dėl komunistinio įsigalėjimo baisių pasekų nesą. Visokis turtas ten nusavinamas, krautuvės ir manta atimama, apsišvietę žmonės ir šiaip jau miestelėnai sistematingai paverčiami proletarais, nors proletarų padėtis nuo to jokiū būdu nepagerėja. Dar rudens metu visi civiliai ir karininkai atsako-

Grenadierus gvardistas, Anglijos mechanizuotų skyrių karys, legendariai plienu apsuoktas prieš savo gynimosi darbo.

mingosevietose buvo suminti ir deportuoti su savo šeimomis į tolimus rytus, ar žuvo kalėjimuose. Ten dabar siaučia teroras su masiniais suėmimais ir žudymais, pritaikant GPU išgalvotą "šaltojo pogrómo" būdą. Komunistų administracijos aparatas jau esąs patobulintas ir veikia pagal iš anksto sudarytus sąrašus. Patekę į sąrašus vienas paskui kitą, be triukšmo, ramiai suimami naktimis, nepranešant namiškiams, kur sumintieji išgabunami.

Išnaikinant inteligentiją Pabaltijo kraštuose, manoma lengviau apsidirbti su amorfine, išbadėjusia mase nusivylusių darbininkų ir ūkininkų, terorizuotų iš šnipų ir išdavikų pusės. Rusų kareivių ir civilių "tavoriščių" abiejų lyties tvanas smelkiasi į nelaimingąjį Pabaltijį. Pasėkoje pasidarė per didelis gyventojų susigrūdimas, iššaukęs reikalą išleisti į butus baisius sovietų ti-

šeimą. Prie to prisideda dar tikybos ir bažnyčios persekiojimai. Tuo užsiima bedieviai, kuriems valdžia leidžia vartoti smurtą prieš kunigus ir parapijonus.

Tokia yra teisybė apie švedų kaimynus anapus Baltijos jūros. Suomija apie tai žinanti ir daranti atitinkamas išvadas. Straipsnis baigiamas taip: "Ir Švedijai nesunku pasirinkti tarp laisvo žmogaus kovos už tai, ką jis kuo aukščiausia įvertina gyvenime, ir tarp beginklio vergo begėgio verksmo žemiškame pragare".

GEGUŽĖS MĖNUO

Gegužinėms Pamaldoms Vadovėlis. Vertė Kun. Pr. Žadeikis.

Šioje knygutėje randasi labai gražių pasiskaitymų, pritaikintų gegužės mėnesiui.

Knygutė 182 pusl. Kaina tik 25c. Užsakymus siųskite laikraščiu "Darbininkui", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Bolševikų Teroras Pavergoje Lietuvoje

— Buvęs švietimo ministerijos generalinis sekretorius K. Masiliūnas, dabar su repatriantais atvykęs Vokietijon, buvo išlaikytas kalėjime 8 mėnesius. Jis buvo kaltinamas tuo, kad, būdamas aukštąs švietimo ministerijos pareigūnas ir mokytojų sąjungos pirmininkas, auklėjęs jaunimą... antikomunistine dvasia! Ar begali būti didesnis nusikaltimas, jeigu komunistinio jaunimo sąjunga moksleivių tarpe nesuranda nė vieno nuosimčio pasekėjų ir socializmo kovotojų? — kartą per tardymą pareiškė K. Masiliūnui maskoliškąs tardytojas.

Suimtųjų mokinių pasiaukojimui ir drąsai pavaizduoti pakanka paminėti, kad jie, sėdėdami kalėjime, kiekvieną vakarą sutartu laiku gieda Tautos himną, nežiūrind baisių represijų iš sužvėrėjusių maskoliškųjų kalėjimo prižiūrėtojų pusės.

Utenos gimnazijos moksleiviai, norėdami paminėti nepriklausomosios Lietuvos kariuomenės šventę, pereinę metų lapkričio 23 d. išvakarėse prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę karių paminklo užžiebė keletą žvakučių. Rytojaus diena į gimnaziją atvyko GPU agentai ir per gimnazijos direktorių pareikalavo, kad į GPU įstaigą atvyktų 10 jų išvardintųjų gimnazistų. Nuvykusieji buvo suimti ir pasodinti kalėjiman. Keli iš jų, pasėdėję penketą dienų, kiti dešimtį dienų, buvo paleisti. Nepaleistas tik vienas, apie kurio likimą jokių žinių neturima.

Vienas lietuvis moksleivis, kuris buvo išleistas iš kalėjimo kaipo repatriantas, apie savo pergyvenimus kalėjimo pasakoja: Visus suimtuosius moksleivius kalėjime baisiai kankino. Daug teko iškentėti. Bolševikai vartoja barbariškiuosias kankinimo priemones: su elektrinėmis ar paprastomis adatomis bado panages, tarpduryje spaudžia pirštus, muša su guminėmis lazdelėmis (vad. bananais), sunku apsaakyti visus kankinimus.

Kūrybinis momentas yra džiaugsmo šaltinis, nes jame žmogus turi progą pareikšti savo asmenybę.

Prof. St. Šalkauskis.

Vienas Kitas Vaizdelis Iš Rusų Bolševikų Okupuotosios Lietuvos

Kaip bolševikai apgauldinėjo lietuvius. — Visur siaut žydėliai. — Iš lietuvių rankų buvo plėšiamos tautinės vėliavos. — Kodėl smuko Lietuvos ekonominis gyvenimas. — Kas sykį paragavo bolševikiškų "pyragų" — daugiau nenori.

Daugelis klausia:

— Sakyk atvirai ir nuoširdžiai, kodėl Lietuva nesigynė nuo rusų bolševikų okupacijos, kodėl mūsų narsi ir gerai ginkluota kariuomenė neparodė rusų bolševikams iš kur kojos dygę. O dabar..., o dabar gražioji mūsų kariuomenė išdraskyta, geriausieji kariai areštuoti, išvežti kažkur arba nužudyti. Tiesiog bangu ir šurpu, vos galiu tokius skaudžius įvykius pergyventi. Gaila, kad manęs nebuvo Kaune, būčiau visiems šaukęs: vyrai, sukilkime ir vykime priešą okupantus. Daug lengviau būtų kovoti už naują Lietuvos Nepriklausomybę ir Laisvę, jei būtumėte pakėlę ginklą prieš klatingą ir melagį bol-

ševiką, kuris dabar Lietuvoje įvedė baudžiavą, — pasipiktinęs išmetinėjo klonių ir miškų, — kalbėjo čia gyvenęs Lietuvos Nepriklausomybės kovų dalyvis.

— Mes čia gyvenantieji lietuviai negalim suprasti jūsų ištižimo, kaip tai neparodyti pasipriešinimo prieš pantą iš mūsų gražios tėvynės laukų, man vieno lietuviškojo laikraščio redaktorius.

— Visai teisingos jūsų kalbos, bet 1940 m. birželio 15 d. buvo per vėlu priešintis, nes 1939 metų rudenį atėjusios rusų bolševikų kariuomenės igulos visą reikalą gadino. Reikėjo gintis 1939 metų rudenį, kai Stalinas ir Molotovas panorą įvesti savo ka-

riuomenės igulas, tada būtų buvę kitas reikalas. Bet stigo mums apdairių politikų, o jei ir buvo — jų niekas patarimų neklausė. Negalima sakyti, kad nebūtų buvę pasipriešinimo. Juk ant Lietuvos rubežiaus 1940 m. birželio 15 d. susisaudė mūsų sargybiniai su rusų bolševikų kariais. Jis nebuvo sekmingas, bet vis dėlto lietuvis pakėlė ginklą prieš okupantą. Kai bolševikai kareiviai, 1940 m. birželio 15 d., žengė Lietuvos vieškeliais, plentais ir Kauno gatvėmis, visi lietuviai patriotai su pasipiktinimu ir nepasitenkinimu bolševikus sutiko, tik žydėliai ovacijas kėlė, o iš tikrųjų lietuvių akių bolševikai kareiviai aiškiai galėjo išskaityti: "niekas tavęs, bolševike, čia nelaukia, neškis iš kur atėjęs". Ir matyti išskaitė, nes ne vienas bolševikų kareivis kalbėjo: "jūs ką nors pikto galvojate apie mus, jei jūs esate tokie ramūs, matyti laukiate kokių nors staigmenų. Nenorėkite, kad mes išeitumėm iš Lietuvos, nes viską pavestumėm ugnimi ir pelenais".

— Argi nebuvo tokių, kurie būtų norėję priešintis ir 1940 metų birželio 15 d. prieš okupantą bolševiką,

kuris klasta ir melagystėmis atvyko iš Maskvos?

— Buvo įvairių nuomonių. Bet turiau pasakyti tiesą, kad daugelis norėjo pakelti ginklą, bet per radiją buvo pasakyta, kad visi ramiai laikytųsi ir eitų savo pareigas. Šie žodžiai buvo kartojami kas penkis minutes ir žmonės buvo iš savo tikrųjų nusiteikimų metami į šalį ir jų galvojime įvyksta švelnūs pasikeitimai. Bet vieną dalyką nepamirškime, kad atėjusius rusų bolševikų karius visa Lietuva pavaišino savo nepasitenkinimais ir aiškiu pabrėžimu, kad mes jūsų nenorime ir patys geriausiai galime tvarkyti savo krašto reikalus, išskyrus, žinoma, kai kuriuos žydelius ir keletą komunistėlių, kurie buvo pasiilgę laižyti Stalino puspadžių. Dar sykį pabrėžiū, visa Lietuva nenorėjo bolševikų ir piktinos jų okupacijos žygiais.

1. Melagystės ir okupacijos diena

1939 metų rudenį Stalinas ir Mo-

lotovas įvedė į Lietuvą bolševikų kariuomenės igulas. Stalinas ir Molotovas užtikrino, kad bolševikai nesikišią į mūsų vidaus reikalus. Stalinas gražino Lietuvai Vilnių, nes manė, kad Lietuva negalės susitvarkyti, kils neramumai ir jis ateisiąs daryti tvarką. Bet Lietuva susitvarkė ir gyvenimas ėjo kūrybos kryptimi. Stalinas ir Molotovas pradeda nervintis, kad jų norai nesipildo, nes įgelus rusų bolševikų kariuomenės iguloms, gyvenimas normaliai ir toliau eina pažangos keliu. Stalinas ir Molotovas paleidęs savo batų apivaras pradėjo ieškoti priekabių. Lietuva, Latvija ir Estija buvo apklantinta, kad tos trys valstybės sudariusios sąjungą, kurios tikslas išvyti rusų bolševikų kariuomenės igulas iš minimųjų kraštų. Išgalvotus kaltinimus metė Lietuvai, Latvijai ir Estijai ir išplėšė tų kraštų Nepriklausomybę ir laisvę. Tai buvo žiauri ir melaginga diena — 1940 metų, birželio 15 diena, kuri lietuviu prote, širdyje ir valioje padarė gilią žaizdą.

(Bus daugiau)

Komunistų Pakastas Šuo -- Aiškėja...

— Keliais atvejais buvome rašę, kad labai bloga susovietintoje Lietuvoje ir "kuro fronte". Patys sovietų laikraščiai kelia triukšmą, kad komisijos dar kaip reikiant nepradėjo posėdžiauti, o žiema jau gerokai įpusėjo. Tuo tarpu malkos dar tebestovi miške! Šituo klausimu pasisako nūn inž. J. Vidmantas, kuris "Tarybų Lietuvos" skiltyse pasirašinėja kaip vyriausiosios karo valdybos viršininkas.

Straipsnio pradžia parašyta pagal visus "leniniškai - staliniškos" scholastikos dėsnius. "Buržuazinės Lietuvos ūkis nepasivymėjęs nei pažangumu, nei sistema. Jis buvo tvarkingas labai pasenusiais, tariamai liberaliniais principais. Niekas nesirūpino nei statistika, nei kuro vartojimo racionalizacija, nei bendro kuro ūkio vaizdo išaiškinimu". Tik dabar prasidėjo nauja gadyne, "tiktaį įvedus tarybinę santvarką kuro ūkio buvo tinkamai susirūpinta". Tik, deja, viso to "susirūpinimo" rezultatas yra tas, kad kuras pradėta svarstyti aptiekoriškais svarstyklėmis, o turint galvoje tą, visiems žinomą, faktą, kad Bolševikiškoje dirbama stachanoviškais tempais, tai pasidarė taip, kad kuro žmonės nebegauna. Gal liepos mėnesį komisijos, kurioms pavesta kuro normas nustatyti, ir baigs savo posėdžius, bet šią žiemą žmonėms tenka kalenti nuo šalčio dantimis. Inž. Vidmantas pats prisipažįsta, kad "normų sistema išėjo kiek sudėtinga ir ne kiekvienam suprantama. Bet šis darbas dirbamas mūsų krašte pirmą kartą ir nesklandumų sunku pradžioje išvengti". Reiškia, pakomunistuosisime, o kai žmonėms tenka dėlto šalti kęsti, tai nesvarbu! Tenka šia proga prisiminti, kad visose kultūringose valstybėse egzistuoja draugi-

jos kovai prieš vivisekciją, t. y. prieš eksperimentavimą, kad ir moksliniais tikslais, su gyvais gyvuliais. Ar pagaliau žmonijos sąžinė nenubus ir nepakels savo balso prieš eksperimentavimą su gyvais žmėnėmis?

Vyriausias karo tvarkdarys rašo: "Miesto normos yra pakankamos rūpestingam, tvarkingam vartotojui, ir, žinoma, per mažos netvarkingiems arba per daug išlepusiems žmėnėms. Kaimo normos irgi yra pakankamos apdairiam vartotojui, su sąlyga, kad vartotojai pradės taupyti kūrą ir patys aktyviai prisidės prie kuro sutvarkymo". Matyti, Lietuvos žmonės dar per toki trumpą laiką neišmoko gyventi taip, kaip Maskolijoje, kur žmonės, išgyvenę po bolševikų režimu 20 su viršum metų, džiaugiasi, kai gauna pusę svaro sviesto virš normos ir vieną kartą per metus, gegužės 1 d. proga...

Atrodytų, kas būtų paprastesnio, jeigu Lietuvoje staiga taip pritrūko kuro, kaip atvežti ir malkų ir anglių iš "galingosios" sovietų Sąjungos, kur miškai tęsiasi per tūkstančius kilometrų ir kur anglies gamyba, kaip nuolat

skelbia sovietų propagandistai, didėja šimtais ir tūkstančiais procentų. Bet, matomai, ne viskas taip gražu Stalino karalystėje, kaip skelbia propaganda.

Bet, kaip sakoma, ne čia šuo užkastas. Reikalas yra daug tragiškesnis, ir tai Lietuvos gyventojams. Sovietų Lietuvos spauda skelbia, kad lentpiūvių pramonė dabar smarkiai pakilus. Tam pačiam "Tarybų Lietuvos" numeryje, kur inž. J. Vidmantas kalba apie kuro taupymo reikalingumą, įdėta žinia apie švenčionėlius. Ten sakoma: "Smarkiai išsivystė švenčionėlių lentpiūvė". Lentpiūvės "išsivystė" ir kitose vietose. Bet kur eina tų "išsivysčiųsių" lentpiūvių gamyba: rąstai, lentos, geležinkelių pabėgiai, faniera, parketas? Deja, ne Lietuvos žmonėms, o traukiniais į sovietų Rusiją, kuri dėl savo stachanoviškų tempų nesugeba sunaudoti savo miškų. Be to, Lietuvos gyventojai žino, kad kiek buvo okupuoti, tiek retėjo Lietuvos girios. Ši yra tikroji ir vienintelė priežastis, kodėl Lietuvoje staiga pritrūko kuro, jog inž. J. Vidmantas pataria "taupyti kiekvieną kuro gabaliuką"!

Iš Lietuvos Gyvenimo Argentinoje

DonKišotai kovoja su malūnais. — "Gyvenimo draugės" paieškosimai. — Tūkstančiai lietuvių neturi nei vienos bažnyčios. — Prarijo mokyklą su suolais ir knygynu. — Marijonai laiko pamaldas keturiuose miestuose. — Lietuvių sodyba "Ateitis". — Jau stato bažnyčią. — Mokykla vienuolyno patalpose. — Amerikos lietuvių paminklas Argentinoje. —

Argentinos lietuvių veikla ligi šiol dažnai pasireiškėdavo neigiamais bruožais: tai jie kėlė rietenas su Lietuvos valstybės

atstovais, tai triukšmavo dirbtuvėse, tai gelbėjo propaganda pinigais ir žmonėmis Ispanijos komunistams, smaugti to krašto katalikus, tai sistematingu dvasiškijs sėmežimu laikraščiuose ir piemeniškiausiu būdu niekinimu tikinčiųjų jausmų šlykščiais teatriniais vaidinimais jie (lyg don Kišotas prieš malūnus) kėsinosi prieš Dievą ir Jo Bažnyčią. Partiniai bei sroviniai santykiai taip čia buvo siauri, kad net metines Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuves nebūdavo galimybės bendrai švesti. Lietuvių laikraščių vedėjai apie laikraštine etika, tartum būtų nei

Tik vienos akimirkos reikėjo laimėti. Šis vaizdas liūdią žaidimą ant ledo, kuris įvyko tarp Boston and Detroit. Referee išsprendė, kad laimėjimas priklauso Bruins. Kuris nusinešė laimėjimą rezultatu 3—1.

negirdėję; tiek daug juose būdavo koliojimų, netolerantiškumo kitokių įstikimimų, purvino vieni kitų privatinio gyvenimo viešumon kėlimo, šlykščių skelbimų, paieškosimų "gyvenimo draugės", pritarimo susiporavusiems be šliūbo ir tt. Tame sukūryje pagiežos, palaidumo ir bedievybės — nestebėtina, kad toks didelis lietuvių nuosimtis patekdavo į bepročių namus, ar sau galą pasidarydavo.

Nors Argentinos lietuviai kūrė draugijų draugijas ir klūbus, bet jokio pastovaus lietuvių kultūrą keliančios įstaigos, nei jokio jungiančio centro neįsteigė, jei neskaityti porą bandymų išlaikyti lietuviškus išsigerimo ir pasiūkimo centrus. Ligišiol lietuviai argentiniečiai neturėjo nei savo bažnyčios, nei mokyklos, net nei vienos savo salės. Koliai Lietuvos vyriausybė čia siuntė mokytojus ir apmokėjo visas mokyklos išlaikymo išlaidas, nuo mokyklos nuomos ligi mokinių užkandžio ir pašalių, tol čia gyvavo mokykla; bet vos tik kacapai užgrobė Lietuvą, ir sustojė tėvynės siunciamoji pagelba, tai mokykla dingo kaip ir nebuvo, su visais mokyklos suolais, mokslo vadovėliais, knygynu ir visu kitu mokyklos inventoriumi. Sukeltasis mokyklos statymui poros tūkstančių fondas ir tas su naikintas, lyg įrodymui, kad argentiniečiai nepajėgia nei įsteigtos mokyklos išlaikyti, ir atsisako nuo vilties ją įsikūrti ateityje. Ar reikia didesnio vadovaujančių sluogsnų proto ir dvasios menkumo įrodymų!

Kad ne Šiaurės Amerikos lietuviai, kurie savo kaštais atsiuntė Argentinon lietuvių kunigų misijonierių, tai Argentinon lietuviai nebeturėtų nei lietuviškų pamaldų, ir tokiu būdu paskubintų mūsų iševijos ištautėjimą. Bet kaip seniau lietuvių mokykla tik mažas nuosimtis mūsų iševijų tenaudojosi, taip dabar ir lietuviškas pamaldas disorganizuota, apatiška lietuvių iševija neskaitlingai ir labai neregulariai lanko. Mat, tautinio bei religinio idealo vietos lietuviuose maža teišiškiasi, net tuose, kurie save vadina "karštais lietuvišiais".

Vis gi gyvenimas nestovi vietoje nei Argentinos žemose lygumose. Jau virš dvidešimties metų praėjo kaip čia buvo atvykęs iš Jungtinių Valstybių A-

merikos pirmasis kunigas Jonas Švagždis. Nepaisant savo didelių norų tautiečiams pagelbėti, jis čia teišbuvo keletą mėnesių. Neišlaikė nei vienas iš Lietuvos atsiųstasis kunigas. Taip kaip prieš savo mokyklos, taip ir prieš savo bažnyčios išlaikymo argentiniečiai dar nebuvo išaugę; ir lietuvių kunigų išlaikymą Argentinoje keletą metų finansavo Lietuva per Draugiją Užsienio Lietuviams Remti. Skurdus vietos lietuvių gyvenimas, o dar labiau jų pakrikimas, neturėjimas stiprių katalikiškų draugijų, nei ryžtingų vadų, trukdė įgyvendinti didesnio užsimojimo kultūrinę pasišventimo veiklą.

Kovo 1, 1939 į Argentiną atvyko Šiaurės Amerikos kunigai vienuoliai marijonai. Nuo jų darbuotės pradžios galima skaičiuoti kaip ir naują perijodą Argentinon lietuvių istorijoje. Nors suėjo du metai kaip jie darbuojasi Argentinos lietuviams, bet jie veikia taip ramiai, kad apie juos maža girdėti. Į ginčus jie nesileidžia. Spaudoje nefiguruoja. Vos tik atvyko, tuoj suruošė misijas ir kas metai duoda rekolekcijas. Be pastovių šventadienio pamaldų, net ir šiokiomis dienomis ruošia gana dažnai atskiras pamaldas lietuviams: Marijos mėnesyje, Rožančiaus mėnesyje, mirusių aktovą, pirmo mėnesio penktadienio į Šv. Širdį, Gyvojo Rožančiaus pamaldumą ir kitus. Šventadieniais jie turi reguliariai lietuviškas pamaldas keturiuose miestuose: Buenos Aires — Šv. Jono Evangelisto bažnyčioje; Valentin Alsina — laikiną bažnyčią prie marijonų vienuolyno, Berisso — parapijinę Šv. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčią, (kas antrą sekmadienį), ir (nuo bal. 16, 1941) mieste Montevideo, Urugvajaus respublikoje. Šventadienių popiečiais įvedė Mišparus, gavėnijos laiką — Kristaus Kančios raudas, ir bendrą Kryžiaus Kelių eimą. — Nuo seniau čia įkurtoms ir moterų katalikiškoms draugijoms gelbėjo išvystyti veiklą, suruošti visą eilę pamokinančių moralinių dramatiinių vaidinimų ir dorinančių paskaitų. Rusijai užgrobus Lietuvą prisidėjo prie įkūrimo Lietuvai išlaisvinti centro. Net vaikūčius subūrė į draugijėlę, ir įtraukė į scenos ir muzikos mekęs.

Tenka pastebėti, kad pastarais laikais Argentinos lietuvių santykiai, nepaisant skaudžių įvykių tėvynėje, ima švelnėti. Asmeniškai užsipuldinėjimai jau daug retesni įvykiai. Jaučiama, kad papūtė didesnės tolerancijos ir konstruktyvės jėgos būrimosi era. Tiesa, mūsiškiai komunistai, užgrobus rusams Lietuvą, atsimetė nuo tautos kaimieno ir nuėjo paskui Maskvą, tačiau lietuvių visuomenė pasiūliko savo tėvynėi ištikima, solidarai pasmerkė rusų smurtą, sudarė bendrą frontą prieš okupantus sukurdami Lietuvai išlaisvinti Centrą, per kurį suruošė keletą labai sėkmingų parengimų, išleido literatūros apierusų okupavimą Lietuvos, įdėjo žinių į vietos dienraščius apie komunistų sauvalę Lietuvoje, išgavo Argentinon valdžios pasmerkimą rusų okupacijos Lietuvos, pasiuntė lietuvių delegaciją prie Argentinos prezidento Lietuvos laisvės reikalais ir tt. Džiugu pažymėti, kad Argentinon lietuviai pagaliau, vadovaujant tėvams marijonams, griebsi vykinti patį didįjį milžinišką vietos iševijos reikalą — įkūrti lietuvių kultūrinį centrą. Tuo tikslu spal. 26 d. 1940 pasirašyta sutartis, o gruod. 26 d. 1940 perimtas didelis sklypas žemės, čielia kvadra tarp gatvių Brasil - Mendoza - Paraguay - Rioja Buenos Aires priemiestyje Avellaneda. Daugiau kaip pusė tos žemės palikta statybai patalpų lietuvių visuomeniniam reikalams: bažnyčiai, mokyklai, salei ir sporto aikštei. Bažnyčios statyba jau pradėta. Tai bus didingas, tvirtų raudonų plytų, romantiško stiliaus pastatas, su imponuojančiu bokštu. Statybai galimybė davė Š. Amerikos lietuviai, liuosnorėmis aukomis per kun. Jakaitį ir kitus marijonus. Tai bus iškalbingas Amerikos lietuvių broliškos meilės paminklas.

Sykiu su bažnyčia yra statomas namas vienuoliams kunigams gyventi. Pirmasis jų vienuolyno gyvenimas laikinai būsiąs pavestas mokyklos reikalams. Tai gi, greitu laiku bus atlikta keletas labai svarbių vietos lietuvių uždavinių, apie kuriuos čionai daugelį metų sielotasi.

SODYBA "ATEITIS"
Buenos Aires priemiestyje Avellaneda jau nuo seniai tirštai gyvena lietuviai. Dabar kuomet

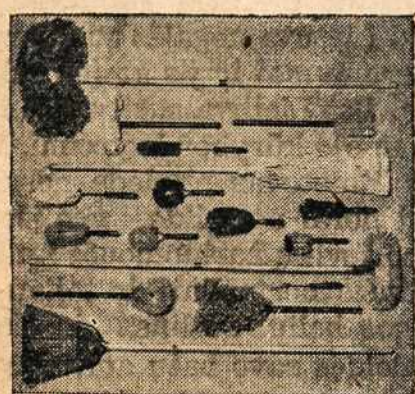
čionai kuriasi lietuvių centrinės įstaigos: bažnyčia, mokykla, salė ir sporto aikštė, tai juo labiau lietuviai čionai ėmė pirktis nejudinamų nuosavybių. Likusią šalia visuomeninių pastatų žemę grabstyte išgrabstė vien lietuviai, sudarydami lietuvių 24 šeimų naujokyną. Visa ta apylinkė ispanų kalboje yra vadinama *Villa Porvenir*; lietuviškai reiškia *Sodyba Ateitis*.

Tie pasiryžėliai, kurie turėjo drąsos savo vadais pasitikėti, ir pirnieji įsigijo nejudinamą nuosavybę lietuvių kultūriniam centre yra verti viešo pripažinimo. Jų vardai bus pažymėti Argentinos lietuvių istorijoje. Štai jie: Jonas ir Marijona Ališauskai, seni visuomenininkai ir savininkai namų Diamante. Pranciškus ir Elena Buzai, tipinga lietuvių katalikų šeima villa Gerli. Stasys ir Juzė Poviloniai, dviejų viešbučių ir versvietės vedėjai Buenos Aires. Vaclovas Rymavičius, muzikas ir Šv. Cecilijos Choro vedėjas. Antanas ir Natalija Parseljai, visuomenės darbuotojai, savininkas loto v. Sarandi. Jonas ir Marijona Miliauskai, vaidintojai mėgėjai ir namų savininkai Duck Sud. Antanas ir Marijona Matulioniai, visuomenės darbuotojas Buenos Aires. Pijus Sakalauskas, autobuso konduktorius, gyvena Isla Maciel. Petras ir Veronika Mačiuliai, turi didelę sodoaukštę ir daržininkystės praktiką. Ignas Šutinis, senas lietuvis ateivis; pas jį viešėjo pirmas lietuvis kunigas. Jonas ir Salomėja Kuojai, pasiturinti savininkai Avellanedoje. Juozas ir Mirta Sturevičiai, darbininkų šeima, gyvena v. Porvenir. Povilas ir Ona Mainoniai, gyvena Duck Sud. Karolius Misiūnas, vakarėlių rengėjas ir vaidintojas, Buenos Aires. Jonas ir Ursulė Remeikiai — siuvėjai villa Pineiro. Petras ir Stanislova Miliauskai — siuvėjai villa Pineiro. Mykolas ir Emilija Stacevičiai, gyvena villa Lanus. Jonas ir Joana Savickai, gyvena Avellaneda. Konstancija Povilionytė, gyvena Buenos Aires. Jonas Povilonos, savininkas dviračių dirbtuvės. Juozas Daugirdas, gyvena Buenos Aires. Monika ir Ursulė Šabalaiuskaitės, gyvena Avellaneda. Aleksandras Paliukas, gyvena Buenos Aires.

Argentinos lietuvių ateities bruožai priklauso nuo jų pačių veiklos; būtent: nuo jų darbingumo ir pasiaukojimo dvasios, nuo drausmingumo savo vadams, o už vis labiau nuo ištikimybės savo Kūrėjui, nuo kurio priklauso ir gamtos žavingumas, ir jų našumas, ir žmogaus laikiną gyvenimo harmoningumą ir amžinoji laimė. Mokėjime būti ištikimais savo pareigoms Viešpačiui Dievui, o Visagalis tikrai palaimins mūsų bendroms pastangoms išauginti gražią savo tautos atžalą šiame laisvės krašte.

NUOSIRDUS PRASŪMAS
Bažnyčios statyba Argentinoje pradėta kiek ankstokai; mat, reikalingos pinigų sumos dar neturėta išde. Tačiau pats gyvenimas versta vertė imtis statybos tuojaus. Todėl pasivesdami Viešpaties Dievo gailėstingai Apvaizdai, ir pasitikėdami brolių amerikiečių širdies gerumu, tėvai marijonai pradėjo pirmosios lietuvių bažnyčios statybą Argentinoje. Malonėkite Broļau - Sesuo prisidėti prie to Šiaurės Amerikos lietuvių broliškos meilės paminklo Argentinoje. Malonėk pasiūsti tuojaus nors nedidelę auką sekančiu adrešu: —
Rev. J. J. Jakaitis,
Rivadavia 2199,
Valentin Alsina, Avell.
Argentina.

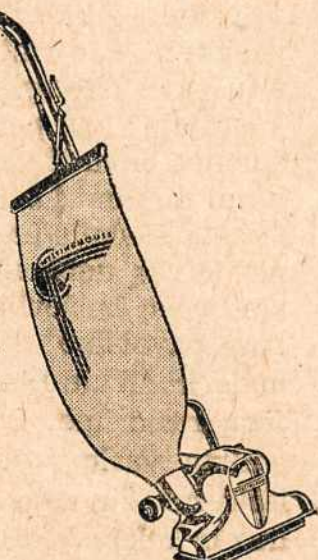
Specialis Išpardavimas Vacuum Cleaners --
Karpėtų Valytuvų
Vėrtės \$54.⁹⁰ Tik už \$39.⁹⁵

Perkant valytuvą \$14.95
vertės, 17 brušių duodame
dykai.

Ir 17 įvairių
Šepečių --
Bruches Dykai

Reguliarė kaina su visais šepečiais buvo — \$54.90. Dabar parduodame už \$39.95 ir duodame 17 šepečių, kurie yra parodyti paveiksle, dykai.

Pasinaudokite šia proga. Kreipkitės į
Darbininkas Electrical Supply
366 West Broadway South Boston, Mass.

A. a. Profesorių Juozą Eretą Prisiminus

Šveicarietis pamylė Lietuvą ir kitus ta meile uždegė. — Atsisako gerų vietų, kad tikėtai dirbtų Lietuvai. — Ir holševikams pagrobęs Lietuvą, jis pasilieka numylėtam krašte.

Rašo Dr. Alfred Senn, Pennsylvania Univ. prof., "D."

Laišku, rašytu šveicarij-
joj kovo 14 d., mano sesuo
Anna Bloch-Senn pranešė
apie brangaus draugo pro-
fesorius d-ro Juozo Eret-
to mirtį Lietuvos bolševi-
kų kalėjime. Ta liūdna ži-
nia buvusi paskelbta per
Šveicarijos radio. Nesinori-
tikėti. Bet po visų šiurpu-
lingų žinių, pasiekusių
mus pastaruoju laiku iš
Lietuvos, negalima netikė-
ti. Šiomis dienomis išgir-

dome apie kito draugo, bū-
tent, profesoriaus d-ro St.
Šalkausko mirtį. Kas bus
sekantis iš eilės? Prieš ke-
letą metų tas pats a. a.
prof. Šalkauskis gražioj ir
turingoj knygelėj tinkam-
mai pagerbė a. a. Juozą E-
retą, iškeldamas jo nuo-
pelnus lietuvių tautai ir
Lietuvos nepriklausomy-
bei. Be abejo, kiti įvertins
ir Amerikos lietuvių spau-
doj visa tai, ką Eretas nu-

veikė, dirbdamas be atil-
sio, aukodamasis be atsi-
žvelgimo į sveikatą ir į
karjerą. Man tiesie leista
pasakyti čia keletą žodžių
apie mūsų asmeninius san-
tykius.

Juozas Eretas buvo Švei-
carijos sūnus, gimęs Base-
lio mieste 1896 m. spalio 26
d. Aukštuosius mokslius ē-
jo Šveicarijos Friburgo U-
niversitete ir ten pat 1918
metais įsigijo filosofijos
daktaro laipsnį. Dar tebe-
būdamas studentu, jis į-
stojo į Lietuvos tarnybą,
dirbdamas pirmą Lietuvos
Informacijos Biūre Loza-
noje, paskui trumpą laiką
Lietuvos atstovybėj Berly-
ne, o pagaliao Kaune, kur
organizavo Užsienio Reik-
alų Ministerijos Informa-
cijos Departamentą ("El-
tą") ir uoliai dalyvavo vi-
suose kultūrinuose lietu-
vių darbuose. Nuo 1920 iki
1922 m. jis lektoriavo Lie-
tuvos Aukštuosiuose Kur-
suose, o įsteigus Lietuvos
Universitetą, 1922 m. rug-
sėjo 1 d. jis buvo pakvies-
tas Teologijos - Filosofijos
Fakulteto ekstraordinari-
niu profesorium ir visuotinos
literatūros katedros
vedėju. Kaip mokslininkas
jis tuojuo pasižymėjo
ne tik Lietuvoj, bet ir už-
sieny. Jis parašė daug
knygų ir bendradarbiavo
periodinėj ir kasdieninėj
spaudoj, daugiausiai kuk-
liai dengdamasis kokia
slapyvardė. Mokslo srityj
jis pragarsėjo kaip vokie-
čių literatūros žinovas,
specializuodamas ypač vi-
dūramžių ir Goethes laiko-
tarpuose. Jis pirmas nu-
švietė didžiojo vokiečių po-
eto Goethės santykius su
lietuvių tauta. Tačiau Lie-
tuvos visuomenei jis buvo
geriausiai žinomas kaip
nenuilstas katalikų veikė-
jas ("Blaivybės" ir "Pava-
sario" Sąjungos organiza-
torius) ir energingas, ryž-
tingas organizatorius.

Su vėlioniu man teko su-
sipažinti 1918 metų pava-
sarj, kai įstojau studentu į
Friburgo Universitetą. Mes
buvome tos pačios stu-
dentų draugijos nariai. Vieną
dieną jis atvažiavo iš Loza-
nos, kur dirbo Lie-
tuvos Informacijos Biūre,
ir pastebėjęs, kad ir man
rūpėjo Lietuvos dalykai,
jis norėjo arčiau susipa-
žinti. Iš to sutikimo išaugo
gražiausia draugystė ir ar-
timas bendradarbiavimas
kilniam tikslui. Iš vėlionies
persiėmiau jo karštą mei-
lę Lietuvai. Jam tarpinin-
kaujant, aš greit susipaži-
nu su daugeliu Lietuvos
veikėjų, k. a., Daumantu,
Pakštu, Tamošaičiu, Rau-
lainaičiu, Ruginiu, Navicku,
Purickiu. Jis supažindino
mane ir su Chadakauskai-
te (dabartine Tubeliene) ir
su prezidentu Smetona. Kai
užbaigiau universite-
to mokslą, jis mane parsik-
vietė į Lietuvą, kur pir-
mais metais dirbau po jo
vadovybe "Eltoje". Vėl jis
kaltas, kad aš 1922 metais,
kai man buvo siūlyta gera
vieta užsieny, atmečiau tą
viliojantį pasiūlymą. Jam
esant "Pavasario" Sąjun-
gos pirmininku, aš buvau
paskirtas tos sąjungos su-
augusių progimnazijos ve-
dėju ir, dėka jo pastan-

Kiniškas aciū, nuo mažytės Jacqueline Young, 8, dėl p. James G. Blaine, Jung. Valst. Kiniečių šelpimo draugijos vedėjui, kuris jos tėvams suteikė pašalpą.

goms, buvau pakviestas
dėstyti kalbų mokslą Lie-
tuvos Universitete. Ačiū
tau, brangusis drauge, už
visa tai! Kaip galiu aš tau
atsidėkoti, atsilyginti?
Manau, kad tai galėsiu da-
ryti tiktai ir toliau vykdy-
damas tavo testamentą. Kai
tavęs nebebus tarp
mūsų, tu man vis tebežibė-
si kaip mano lydima žvaig-
ždė.

Būdamas artimas vėlio-
nies draugas, aš gerai ži-
nau, kad visas jo veikimas,
visi jo darbai, buvo išdava
vieno ir to paties nusista-
tymo, būtent, pasiryžimo
visiškai pasišvesti lietuvių
tautos reikalams ir iškelti
lietuvių vardą pasaulyje.
Siekdamas tą tikslą, jis
nežiūrėjo savo asmens
naudos; jam vien tik rūpė-
jo, kad lietuvių tautos gar-
bė padidėtų. Dėl tos prie-
žasties jis visus savo mok-
slo veikalus parašė lietu-
vių kalba, nors tai jam
kenkė pasaulio akyse. Kitų
šalių mokslininkai pakar-
totinai ragino jį, kad
jis savo veikalus parašytų
jiems prieinamesne kalba,
kad ir jie galėtų suprasti.
Ereto atsakymas visada
būdavo vienodas: "Išvers-
kite iš lietuvių kalbos! Man
rūpi lietuvių tauta, o ne
pasaulinis vardas. Su lie-
tuviais aš gyvenu, jų
vardą noriu išgarsinti".
Vėlionis turėjo progos
gauti garbingą vietą už-
sienyje. Bet priėmus toki
pakvietimą, jam reikėtų
apleisti mylimą Lietuvą, ir
to jis nenorėjo, niekaip
negalėjo daryti. 1937 metais
vienas žymus Amerikos u-
niversitetas (Marquette
University) buvo pasiren-
gęs profesoriu Eretą pa-
skirti literatūros dėstyto-
ju. Tačiau vėlionis atsisa-
kė. Jis norėjo pasilikti Lie-
tuvijoje. Kartu su lietuvių
tauta jis norėjo ir džiaug-
tis jos laimėjimais ir ken-
tėti jos kančias. Šitas tau-
rusis ir herojiškas vėlio-
nies nusistatymas dar kar-
tą pasireiškė kilniausioj
formoj, kai, bolševikams
užėmus Lietuvos teritori-
ją, jis atsisakė išvykti į
užsienį. Kaip šveicarietis
jis galėjo nuvažiuoti į
savo pirmąją tėvynę. Kiti
taip padarė, bet ne Eretas!
Kai jis dar buvo studentas,
jis senu papročiu turėjo
pasirinkti "studentišką
vardą". Jis pasivadino 'Po-
za', imdamas tą vardą iš

Šilerio tragedijos 'Don
Carlos', kur tuo vardu he-
rojus pasižymėjo kaip lais-
vės kovotojas ir nepaper-
kamas tiranijos priešas.
Eretas savo gyvenimu pa-
sirodė buvęs vertas to gar-
bingo vardo. Jis net padi-
dino ir paaukštino to vardo
garbingumą: Naujasis Po-
za padėjo savo galvą Lie-
tuvos laisvės aukure.

Aš netekau geriausio
draugo, bet lietuvių tauta
turi naują didvyrį — kan-
kinį. O tuo išsipildė jo nuo-
širdžiausias noras: jis pa-
siaukėjo lietuvių tautai.

Viešas Pranešimas

LDS Connecticut Apskričio
Kuopoms

Minėto apskričio pusmetinis
susivažiavimas įvyks gegužės
25 d., 1 val. sekmadienį po pie-
tų, Waterbury, Conn., šv. Juo-
zapo parapijos salėje. Malonė-
kite visos kuopos, dalyvauti
šiamė susivažiavime ir aptarti
bėgančius apskrities reikalus.
Kviečiama paruošti naujų su-
manymų tolesniam veikimui.
Taip pat laikas prisiruošimui
prie trilypės gegužinės, kuri į-
vyks birželio 22 d., Waterburie-
čių globoje.

Dr. M. J. Colney, pirm.
B. Mičiūnienė, rašt.

PRANEŠIMAS

Mass., Me. ir N. H. Mote-
rų Sąjungos Apskričio su-
važiavimas įvyks Birželio
(June) 8, 1941, šv. Kazimiero
par. salėje, Worcester, Mass.

Sesijos prasidės 1:00 val.
po pietų. Kadangi prieš
seiminis suvažiavimas
svarbu, kad visos kuopos
prisiųstų atstoves, kad bū-
tų galima tinkamai ap-
svarstyt organizacijos rei-
kalus. Taipgi p. Ona Pakš-
tienė, buvusi Sąjungietė
prieš išvykimą į Lietuvą,
skaitys paskaitą. Paskaita
bus įdomi ir svarbi kiek-
vienai moterei ir merginai,
ypač dabartiniu laiku.
5-tos kuopos narės lauks
delegacijų atvykimo.
Teklė B. Mažeikienė,
Apskričio Pirm.

Woodstock Typewriter
Company
Chamber of Commerce Bldg.
80 Federal St., Boston, Mass.
LIBerty 6907-08

BALTIMORE, Md.

Hotel Armistead

Pilnas Europejiškas Apdraudimas
Kafeteria viduj — Kambariai nuo \$2.00
Kiekvienas kambarys atskirtas
Holliday I Fayette St. Telefonas Plaza 2200
Priešais City Hall

Pasvarstykite Šiuos dalykus...

Nuo 1878 metų, kaip ši kompanija gavo įgaliojimą
valdyti turtus.

Gavo rolę Globėjų, Administratorių, Valios Pil-
dytojų, Valdytojų, Agentūrų, Perleidėjų ir kitus
darbus. Valdinkai sutiko didelių ir atsakomingu
darbų ir kuriuos tik išpildė visuomet užsitarnavo
pilno pasitikėjimo.

Ateikite ir leiskite, kad mūsų valdininkai jums
išaiškintų jūsų palikimų reikalus ir tt.

Safe Deposit & Trust Co.

OF BALTIMORE 13 SOUTH STREET

Mūsų Skaitlingiems Kostumeriams

Linkime Linksmiausio Pavasarinio Laikmečio

George Woelfel Corp.

Baldai, Karpetai, Divonai, ir kiti reikmenys
1707-09 Eastern Ave. Baltimore, Md.

Compliments of a friend

Engagement Rings
Wedding Rings

JUNE BRIDE
8 Diamond Bridal Set
Special \$25.00

at

Naddeo Bros. & Son

HIGHLANDTOWN'S Pirmaeilinis Aukšorius
3221 Eastern Avenue Baltimore, Md.

Nuoširdžiausius Linkėjimus Siunčia

HARBERT'S

Užlaiko geriausius dažus ir kitus reikmenis

Essex St., prie Patterson Park Ave.

Nuoširdžiausius Linkėjimus Visiems

Kostumeriams

SEARS, ROEBUCK AND CO.

Nuoširdžiausi Linkėjimai Visiems Kostumeriams

Gauer's Restaurant

3405 Highland Ave.

Šia Pavasario Proga Nuoširdžiausi Linkėjimai

Visiems Mūsų Kostumeriams

Phillips Brothers

Champion Ginger Ale

Sveikiname Jus!

National Can Corp.

EQUITABLE TRUST CO.

Narys: Federal Deposit Insurance Corporation

CALVERT AND FAYETTE STREETS

Lexington and Liberty Charles and North
Broadway and Fleet 918 W. 36th Street
3415-17 Eastern Ave. 3404 Belair Road

20 E. North Avenue

Hecht Bros.

Pine gatvėje

Baltimore, Md.

Amerikos Lietuvių R. Katalikų Darbininkų Sąjungos Naujos Anglijos Apskričio

METINIS PIKNIKAS

Sekmadienį, Birželio - June 1 d., 1941 ROMUVOS PARKE BROCKTON, MASS.

Vasarėlė jau plačiai atvėrė duris į gražią gamtą. Per žiemą miestuose užsidarę išsiilgsta kiekvienas žmogus kitur apsigyvenusių savo pažįstamų ir draugų.

Didi žmonių būriai suplaukia net iš tolimų vietų, kad susitikti su senais pažįstamais, gimimais, bičiuliais ir draugais; kad užmegsti naujas pažintis. Daugiau žmonių pa-

žinti ne tik malonu, bet dažnai ir naudinga. Šiame piknike nebūna nei alkanų nei ištroškusių. Ir alkis ir troškulys bus kuomi patenkinti. Čia ir nealkanas valgis ir neištroškęs gers.

Gardžiai pavalgūs, ypač atsigėrus, kaip gi malonu pašokti, ypač kada orkestruos aidai kojų spiruoklėms ramybės neduoda. Masins šokių mėgėjus ir geras prizas už geriausį pašokimą.

Sporto mėgėjai galės pasidžiaugti didžiu jo įvairumu. Čia bus ir baseball ir virvės traukimas ir žaislai etc., etc. Prisisportavus ir prisšokus malonu bus pa-

siilsėti ir saulei nusileidus pasidžiaugti gražiais, spalvuotais judomais paveikslais. Atvirame ore atsėdęs išsikis, žiūrėk ir gerėkis. Neretai aplanko mus ir mūsų broliai iš tėvynės Lietuvos tik ką išsprukę. Paskiausiai atvykusį kviečiame į mūsų pikniką ir prašome, kad per garsiakalbį papasakotų, kas vėliausiai atsitiko mūsų varguose paskendusioje tėvų šalyje.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Lietuviškų Šokių Menas Vašingtone

WASHINGTON, D. C. — Gegužės mėnesio pirmas keturias dienas iš eilės, Vašingtonas turėjo progos susidurti su lietuviškų šokių menu. Meno mylėtojai turėjo kuo pasigerėti. Lietuviškas šokis, lietuviška daina, pats Lietuvos vardo paminėjimas, šiemet kitaip, negu kitais metais nuteikė publiką. Nenoromis šokis ir daina priminė vaizduojamo meno gimtines ir jos sunkų dabartinį likimą.

Didžiulėje Constitution salėje trejetą dienų džiugino po pietų ir vakare, gegužės mėnesio 1, 2 ir 3 d. mūsų šokikai džiugino sostinės žiūrovų akį ir sielą. Joje vyko vadinamas tarpatutinis šokių "festivalis". Beliajus Lietuvos šokių meną puikiai reprezentavo. Jo trupė atliko netik gražų, bet ir naudingą darbą.

Gegužės mėnesio 4 d. vakare, Amerikos lietuvių draugijos Vašingtone iniciatyva ir p. Beliajus ir jo trupės malonių su tikimu, įvyko specialus lietuviškas su šokiais ir dainomis pasirodymas. Šiai progai Katalikų Universitetas malonėje užleisti savo salę. Publikos prisirinko pilnutėlė salė. Ją traukė šį kartą netik lietuviškas šokis, lietuviška daina, bet ir šio pasirodymo kilnus tikslas. To vakaro pelnas skirtas išimtinai lietuvių pabėgėlių fondui sukelti.

Atsilankiusių tarpe matėsi Lietuvos Igalios Ministras, p. P. Žadeikis su ponia, Pasiuntinys personalo narių, skaitlingi draugijos nariai, jų draugai ir svečiai.

Beliajus trupė išpildė šį kartą netik lietuviškus, bet ir kitų tautų šokius, būtent: švedų, arabų, siamų, prancūzų, lenkų, ydy, amerikiečių, meksikiečių ir portugalų. Koks įvairumas! Po suminėtu šokių išpildymo kreipėsi į publiką Draugijos iš ank-

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių Direktorius
Patarnavimas Dieną ir Naktį
602 Washington Blvd.
BALTIMORE, Md.
Telephone Plaza 8595
Limoinal dėl visokių reikalų.

PHILADELPHIA, PA.

Nuo balandžio mėn. 21 d., iki gegužės 4 d., Šv. Andrijaus ir Šv. Kazimiero parapijos bažnyčiose buvo skelbiamos misijos. Pirmą savaitę misijos buvo skelbiamos lietuviškai, antrąją savaitę angliškai. Misijas lankė beveik visi parapijiečiai. Šv. Andrijaus parap. bažnyčioje misijos užsibaigė 40 val. atleidais. J.A.C.

WORCESTER, MASS.

Aušros Vartų Parapija

METINIS "MINSTREL" PARENGIMAS

Aušros Vartų parapijos jaunimas ruošia 16-tą metų "Minstrel" parengimą ir šokius, kurie įvyks gegužės 13 d., Mechanics svetainėje. Programoje dalyvaus Bob Pooley ir jo W. T. F. Q. — N. B. C. orkestras.

Rengimo komisija sekanti: — Albertas Vieraitis, pirmininkas; Muzikas Jonas Čižauskas, direktorius; kun. J. Jutkevičius, garbės pirmininkas.

Scenos ir Kostiumų komisija: Anelė Smolskiūtė, Aldona Dubickaitė, Elena Kamandulytė, Ona Stankauskaitė, Marcela Kitrushūtė, Lillian Bendoraitė, Rita Kubert.

Irena Keršytė ir Elena Kamandulytė spaudos komisijoje. Programą išpildys choras iš apie 100 balsų. Programoje bus ir įvairių šokimo, muzikos ir dainavimo žvaigždžių. Kviečiam visus įsigyti bilietus iš anksto. E. K.

NEW HAVEN, CONN.

Atidarė Didelę Modernišką Krautuovę.

Prieš kelis mėnesius mūsų kolonijoj apsigyveno nauja inteligentiška porėlė, būtent ponas ir ponia Kazys Vilniškiai. Džiugu yra, kad susilaukėm savo kolonijoj naujo pramonininko ir veikėjo. Kazys Vilniškis, gyvendamas Brooklyn, N. Y., yra daug dirbęs tarp lietuvių, aktyviai dalyvavęs organizacijose, tautos darbuose taipgi yra buvęs laikraščio "Amerikos" redaktorius.

Dabar teko sužinoti, kad su poniais Vilniškiais taipgi apsigyveno naujas gyventojas, būtent p. Grigonis iš Brooklyn, N. Y., ir pastaromis dienomis p. Kazys Vilniškis ir p. Grigonis atidarė didelę švarią ir modernišką įrengtą valgomų produktų krautuovę vardu Nu Way Market, 68 Howe St., kur galima nusipirkti visokių valgomų daiktų už prieinamą kainą. Prie šios progos nuosirdžiai

sveikinam poną ir ponia Vilniškį, linkėdami laimės, sveikatos ir pasisekimo naujam gyvenimo luome. Taipgi sveikinam kaipo naujus gyventojus ir pramonininkus linkėdami pasisekimo biznio vietoj.

Prie šios progos širdingai kviečiam p. Kazį Vilniškį stoti į veikimą dirvą, nes mūsų kolonijoj dirva yra plati ir darbo yra daug.

Saukiamas Svarbus Susirinkimas

Gegužės 22, 7:30 valandą, parapijos svetainėje, įvyks svarbus susirinkimas visų draugijų atstovų dėl platesnio pasitarimo rengimo 1 metų gedulingų sukaktuvių mūsų tėvynės Sovietų Rusijos neteisėto užgrobi-

mo. Mes Amerikos lietuviai ne-

— LINKĖJIMAI NUO —

HEINZ'S

Riverside Abbatoir

Sankrova jatienos, veršienos, avienos ir kitokių mėsinių produktų.
Škerdykla — 1904-18 LIGHT STREET —
Telefonas — SOuth 2400

Linksmiausio Pavasarinio Sezono Linki

O'Donnell Plumbing & Heating Co.

Pan HAMIL, savininkas
3424 O'Donnell St. Tel.: BRoadway 9708

The Arundel Corporation

Baltimore, Md.

Inžinerijos įvairių darbų atlikimas ir taipgi parduodame smėlį, — akmenis — ir k.

BALTIMORE, Md.

D'Alesandro - McCullough

AGENTŪRA, INC.

Generalė Apdrauda

Thomas D'Alesandro, Jr. Prezidentas
Robert J. McCullough, vice-prezidentas

10 GUILFORD AVE. TEL.: SARATOGA 0075

Nuosirdžiausius Linkėjimus Siuncia Pavasarinio Sezono Proga

ANTON HAGEL

Pirmaeilinė Kepykla

1751 E. Pratt Street Tel.: WOlfe 0575

Pasisekimo!

SCHMIDT'S

Old Home Bread

"In The Pantry Package"

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Geg. 4 d., Kazimieras Matusėvičius apsidėvė su Gladys Kon-taaitė.

Geg. 10 d., tapo pakrikštyta Joase Katre, Jokubo ir Onos (Kazlauskaitės) Griffin duktė. Kūmai buvo Jonas Griffin ir Teofilė Vaišnorienė.

Tuo pačiu laiku pakrikštyta ir Vilimas Pranas, Jono ir Eleonoros (Petrikytės) Volongevičių sūnus. Kūmais buvo Albertas Petrikis ir Albina Volongevičiūtė.

Geg. 11 d., tapo pakrikštyta Margareta Ona, Prano ir Aleksandrijos (Matusėvičiūtės) Kaškonų duktė. Kūmais buvo Ernestas Petraitis ir Albina Petraitienė.

Tą pačią dieną apsidėvė Pranciškus Catrambone su Pranciška Konsevičiute. Liudijio Marijona Catrambone ir Alfonsas Konsevičius.

Geg. 14 d., vakare, po geg. mėnesio pamaldų įvyks parapijos veikėjų susirinkimas bazarelio reikalui.

DAKTARAI

Lietuvis Dantistas
A. L. Kapočius

517 E. Broadway,
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2660

Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. v. Seredomis nuo 9 iki 12 val. dieną. Subatomis nuo 9 iki 6 val. vak. Nedėlionis nuo 9 iki 12 val. dieną (pagal sutartį)

Tel. Trowbridge 6330

J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)

Lietuvis Gydytojas

278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

IVAIRŲ SKELBIMAI

REIKALINGA merginų ar moterų, patyrusių stichers, kurios galėtų siūti su viena ar dviguba adata — single or double needle. Darbas pastovus. Atsišaukite tuojau: Loyal Mfg. Co., Co. 39 Damrell St., So. Boston, Mass., arti Andrew Sq. (13-16-20)

VALGOMOJŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖS

Pirkti pas biznierių mėsa, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maoniai patarnauja. Nuėję į bilę kurią krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

Povilas Bushmanas

48 CRESCENT AVENUE,
Telephone COlumbia 6702
29 SAVIN HILL AVENUE,
DORCHESTER, MASS.

Perkins Market

P. Baltrušičius ir p. Klinga, Sav.
753 Broadway, Tel. SOU 3120
SO. BOSTON, MASS.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS
PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirminkė — Eva Markšienė,
625 E. 8th St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1298

Vice-Pirminkė — E. Gailiūnienė,
8 Winfield St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. — Ona Ivaškie, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.

Fin. Rašt. — Marijona Markoniūtė,
4115 Washington St., Roslindale,
Tel. Parkway 2352-W.

Izdininkė — Ona Staniulitė,
105 West 6th St., So. Boston, Mass.

Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė,
4512 Columbia Rd., So. Boston.

Kasos Gl. — Marijona Aukštikalniene,
111 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką mėnesio, 7:30 val. vakare, pobažnytinį svėtinį. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

Buvo skelbta kun. J. Švagzdžio prakalbos tą vakarą. Kadangi kalbėtojas važiuoja tautos reikalais Chicagon, tai prakalbos įvyks kitą trečiadienį, geg. 21 d.

MIRĖ VALENTIENĖ

Geg. 11 d., miesto ligoninėje, 8 mėnesius išsirusi mirė Juzefina Valentienė, 65 metų amžiaus, gyv. 349 E. 8th St. Paėjo iš Panevėžio. Amerikoje pragyveno 35 metus. Paliko sūnų Prana, tris dukteris — Bronę, Oną ir Joaną; brolius — Antaną Joną ir Danielių Saparnius ir seserį Nataliją. Laidojama geg. 14 d., 9 val. ryte, iš Šv. Petro par. bažnyčios, Šv. Benedikto kapuose. Velionė pašarvota pas graborių J. Kasparą.

Melskimės už mirusius. Gyviesiems, velionės šeimai, broliams ir seseriai reiškiamo gilia užuojauta.

PADEKA

Jaučiu pareigą pareikšti mano nuoširdų padėkos žodį visiems, kurie koku nors būdu prisidėjo prie kuu. Jono D. Zurmskio, primicijanto pagerbimo ruošimo bankieto, kuris įvyko gegužės 4, š. m., Šv. Petro parapijos salėje.

K. Šidlauskas,
Šv. Vincento a Paulo dr. pirm.

KEISTUČIO DARŽO ATIDARYMAS

Ateinantį sekmadienį, geg. 18 d. įvyks Keistučio Klūbo parko atidarymas ir iškilmingas piknikas, Oakland Grove, E. Dedham, Mass. Bus skanių valgių ir gėrimų. Kviečia lietuvišką visuomenę dalyvauti.

ŠOKIAI-ŠOKIAI-ŠOKIAI

Gegužės 16, penktadienį, įvyks Vyčių apskričio šokiai, Lake Pearl, Wrentham, Mass. Įžanga 75c. Gros geras orkestras. Norint važiuot bus'ų, užsisakykite iš anksto. Kelionė 75c. į abi pusi. Kreipkitės pas Komisijos narius, pirm. Pr. Razvadauską, arba "Bowling Alleys" p. Gaputį.

Rašomos Mašinėlės

"Darbininke" dabar galima gauti labai pigiai rašomų mašinėlių. Vartotų mašinėlių galima pirkti nuo \$12.00 ir aukščiau.

A. A. Emilijos Janušonienės Mirties Mėginės Sukaktuvės

Minėdami liūdnas a. a. žmonos ir sūnų motinos Emilijos Janušonienės metines sukaktuves įvyks šv. Mišios už juos sielą gegužės 14 dieną, 7 val. ryte, Šv. Petro par. bažnyčioje. Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir jos pažįstamus šiose gedulingose pamaldose dalyvauti ir atsiminti savo maldose jos sielą.

A. a. velionė mirė gegužės 14 d., 1940 m., palikdama dideliame nuliūdime vyrą Antaną, du sūnus Alfonsą ir Bronių.

Nuliūdę, Vyras ir Sūnai.

Komunistų "Pažangumas"

Lietuviškai kalbanti komunistėliai korporacijos vardu turi radio programą. Kaip žinoma, komunistai smerkia kiekvieną asmenį, laikraščių redaktorių ir bendradarbius už pamiršimą p. Smetonos vardo. Vadina juos "smetonininkais" ir tt.

Bet savo radio programos muzikalę programos dalį vesti yra pavedę asmeniui, kuris dalyvavo p. Smetonos pasitikime New Yorke, dainavo p. Smetoną pagerbti bankiete, Pittsburghe. Turi būti dešinioji ranka nežino ką daro kairioji. O gal Bostono komunistai, kurie savo "Tėvu" pasirinko Antaną Kupstį, yra smetonininkai?

Ateina Karštos Dienos — Įsigykite Elektrikinius Šaldytuvus

Vasarai atėjus, kada užėina karštos dienos, nėra parankesnio namuose dalyko kaip elektrinius šaldytuvus, kuris laiko vienodą temperatūrą. Turint elektrikinį šaldytuvą nereikia ledo pirkti, kuris taip greitai ištirpsta ir nelaiiko vienodos temperatūros. O kada temperatūra sumažėja — genda maistas. Taigi, įsigykite refrigeratorių iš "Darbininko" krautuvės ir tuomet nereikės rūpintis ledo pirkimu nei maisto sugedimu.

"Darbininko" krautuvėje galite gauti garsiausios Westinghouse firmos šaldytuvų prieda-nomis kainomis. Jei Amerika aktualiai į karą įstos, nėra abe-

AR JAUCIATĖS NUVARGĖ — BE VIKRUMO?

Skauda galvą — išpuštė viduriai? Kada tik užsikimša jūsų žarnos, išpunta viduriai, dvokia kvapas, at-rumas, imkite FEEN-A-MINT. Ta malonaus skonio liuosuojanti kram-toma guma švelniai bet tikrai liuos-uoja vidurius. Imkit einant gult. Ryte jusite tikrą palengvinimą ir at-gausit vikrumą. Jaunų ir senų mil-lionai naudoja nebrangių FEEN-A-MINT. Jis tinka ir jūsų šeimai. Nu-sipirkite FEEN-A-MINT šiandien!

"I Am American" Diena

Prezidento Roosevelto aktu gegužės 18 diena bus minima kaip pilietybės diena.

Sustreikavo Laivyno Darbininkai

Pirmadienį, geg. 12 d. sustreikavo apie 1000 Bostono Laivyno statybos darbininkų So. Bostone. Streikas kilo protestui prieš samdymą WPA darbininkų laivyno bazėje.

Streikieriai pikietuoja Boston Navy yardą. Streikas sutrukdė \$30,000,000 laivyno statybą.

Iš Washingtono WPA viršininkai nenusileidžia ir sako, kad WPA darbininkai dirbą tokius darbus, kurių nederbą unijistai darbininkai. Jie atsisako atšaukti WPA darbininkus.

Unijos viršininkai sako, kad streikuojanti darbininkai regriš darban, kol darbdaviai nesutiks samdyti tik unijistus darbininkus.

Kauno saldainių fabriko "Tilka" darbininkams buvo pakišta rezoliucija, kuria jie turi reikalauti, kad šančiuose viena gatvė būtų pavadinta Lenino našlės Nadieždos Krupskaja vardu.

CAMBRIDGE, MASS.

Gegužės 4 d. Cambridge N. P. parap. bažnyčioje, surišti moterystės ryšiais p-lė Elena Motkevičiūtė ir p. Jonas Baliukonis. Pirmaisiais liūdytojais buvo jaunosios brolis, Jonas Motkevičius, ir jaunojo sesutė, Adelė Balukoniūtė. Be to dar liūdyjo šešios liūdytojų poros. Vedybų bankietas įvyko Jefferson klūbe. Bankiete dalyvavo virš trijų šimtų žmonių. Malonu matyti, kad lietuvis veda lietuvaitei, tai tik jaunavedžiams belieka palinkėti ilgiausio ir laimingiausio vedybinio gyvenimo.

Gegužės 6 d. Cambridge N. P. parap. bažnyčioje, atminimui a. a. Elžbietos Jurkienės, jos metų mirties sukakties proga, buvo atnašautos trejos šv. mišios. A.D.

Jonės, kad refrigeratorių kainos labai pabrangus. Pirkite dabar, sutaupysite pinigų.

"Darbininko" krautuvėje jau įsigijo refrigeratorius: Jonas Vaičaitis, Albinas Neviera, Dr. J. Pash, Miss McCarthy ir kiti.

IVAIRENYBĖS

KAS ATRADO KAVĄ

Kaip daugelis kitų dalykų, taip ir kava tapo pripuolamai atrasta. Apie vidurį 15 šimtmečio, vienas neturtingas arabas keliavo po Abisiniją. Pavargęs jis sustojo prie krūmų ir ren-gėsi virti ryžius. Jis nusipiovė meduką ant kurio buvo sudžiūvusių uogų. Išsiviręs ryžių košės ir ją suvalgęs, jis pastebėjo apdegintas uogas ir jas pa-uostė. Uogos maloniai kvėpėjo. Surinkęs jų daugiau, jis paėmė akmenį ir jas sutrynė. Kvapas dar padidėjo, paskiau jis supylė trupinius į skardinę, kurioje buvo vandens. Vanduo pakeitė savo spalvą ir kai arabas bandė gerti, tai jam patiko ir jis pasijuto gyvesnis.

Prisirinkęs tų uogų kiek tik galėjo, jis grįžo į Adeną, Arabijos sostinę ir papasakojo visiems apie savo atradimą. Metams pralinkus jis padarė antrą kelionę į tą pačią vietą su keliais palydovais ir parsinešė ne tik kavos grūdų, bet ir medukų. Arabų kalboj kava buvo pavadinta cafuah, kas reiškia jėga.

P.A.Ž.

PIRMAS LAIKRASTIS

Nėra abejonės, kad kiekvienam laikraščius skaitančiam įdomu žinoti, kadagi buvo išleistas pirmasis laikraštis. Pirmuoju laikraščiu laikomas senoji Romoj leistas vardu "Akta Diurona". Jis išėjo daug metų prieš Kristaus gimimą ir buvo ranka rašomas arba pergamentu. Tame laikrašty nieko daugiau nebuvo spausdinama, kaip tik imperatoriaus dekretai, paskyrimai ir kitoki vyriausybės parėdymai. Tas laikraštis buvo nepaprastai brangus ir jį galėjo skaityti tik turtingieji Romos patricijai.

Kiek vėliau, tai yra lygiai 200 metų prieš Kristaus gimimą ir Kinijoje pradėta leisti ir pirmas laikraštis, kuris buvo šiek tiek panašus mūsų dienų laikraščiu. Jį taip pat leido Kinų valdžia ir aparti-

savo įvairių dekretų, talpino ir pamokinančių rašiniūlių.

Pradžioje tą laikraštį taip pat rašė kinai ranka, bet geltoname paperuse, nes geltona spalva Kinuose labai gerbiama kaip karališkoji spalva. Tolyne labin tas laikraštis tobulėjo, kol atėjo į pilnai tobulo laikraščio formą.

Reikia žinoti, kad šis kinų laikraštis išgyveno daugiau kaip 2000 metų. Pradėjęs eiti 200 metų prieš Kristaus gimimą, jis be pertraukos ėjo iki 1912 metų, kada valdžios buvo uždarytas. Kuriam laikui praslinkus jis vėl buvo pradėjęs eiti, bet 12 metų atgal jį ir vėl uždarė.

P.A.Ž.

Pirk Namą Dabar Kainos Kyla ir Kils

Bilioni dolerių paleisti cirkuliacijon paliuosuoja kredita. Žmonės turi daugiau pinigų, moka didesnes rentas, ir todėl namų savininkams yra patogesnės sąlygos. Dabar dar turime didelį pasirinkimą visose miesto dalyse 3-ju, 2-ju, ir vienos šeimynos namų, su garažais ir be, nuo bankų ir valdžios H. O. L. C., kuriuos galima pirkti pigioms kainoms ir lengviausiomis išlygoms. Pavyzdžiui:

1. Labai gražūs 3-ju šeimynų, 15 kambarių su voniomis ir visais moderniškais patogumais, prieš ir užpakalio piazzais, atskirai apšildomas, vieta garažu. Labai geroj ir gražioje vietoj Dorchester. Kaina tik \$5500.

2. 2-ju šeimynų, 12 kamb. garu šildomas, arti South Bostono beach'ų, didelis daržas. Kaina tik \$4500 ir tik \$450 įmokėti.

3. 6-ju šeimynų, po 6 kambarius su voniomis, pečiais, šiltu ir šaltu vandeniu, labai parankioj vietoj prie Broadway, kaina tik \$5000.

Dėl atsakančio patarnavimo kreipkitės prie adv. Gailiaus agentūros, arti Lietuvių svėtinai. Čia gausite specialiai pri- rengtus namų katalogus ir reikale savo automobiliu nuvešime pasižiūrėti veltui.

BOSTON REALTY TRUST
317 E Street, So. Boston,
Mass,
Tel. SOU 2732

ANNUAL BALL

held by
New England District Knights of Lithuania
At King Phillip's Ballroom
Lake Pearl Wrentham, Mass.

Friday, May 16, 1941

Admission 75c. (Including tax)
Dance — 8:00 p. m. Dress Optional

Freddy Borti & His Orchestra

niamis režimams, kiek tik jų Lietuvoje yra buvę, yra giedojęs eiliuotus himnus, dabar daro karjerą pas okupantus maskolius. Jis paskirtas švietimo ministerijos "politinio auklėjimo" valdybos viršininku su komisaro pavaduotojo rangiu. Ligi šiol jo žinioje buvo suaugusiųjų švietimas, kurioms pareigoms dabar paskirtas Geniūšas.

IVAIRŲ SKELBIMAI

Juozas M. Dilis
LAIKRODININKAS
Parduodu įvairiausias rūšies auksinius ir sidabrinus daiktus.
TAIPGI IR PATAISAU
366 West Broadway,
So. Boston, Mass.

A. M. Dambrauskas
KARPENTERIS, PENTORIUS
Abelnai taisau viską prie Namu 15 Lauko ir Viduje.
Turint bile darbą prie Namu pataisymo, kreipkitės pas mane. Darbas bus padarytas patenkinamai ir prieinama kaina.
432 — 4th St.,
SO. BOSTON, MASS.

Lietuvis Plumeris
Steamfitter, Gas Fitter,
Stove & Furnace Repairs
Oil Burners
C. J. KUCINSKAS (Kay)
322 Dorchester St.,
SOU 0346

Peter P. Plevack
(PLEVOKAS)
Septyniais būdais stogu dengėjas
Sodewall Stut Metal Work
Namus Modernizuoja. Mokestis su 3-6-9-12 mėnesių išsimokėjimu
TURI 25 METŲ PATYRIMĄ
Taiso ir stato kaminius Geras Darbas—Kainos Zemos
317 E St., So. Boston
Tel. SOU 2732
Apskaičiavimai - patarimai dykal

South Boston Garage
BROLIAI STRAKAUSKAI, Sav.
Automobilistai! Jei jūs norite, kad jūsų karas ilgai laikytų ir greitai bėgtų, pirkit alejū ir gasoliną pas mus.
Nuvalom purvinus karus ir išgrysuojame.
Tel. SOU 9530
541 Broadway So. Boston, Mass.

GRABORIAI
S. Barasevičius ir Sūnus
Seniausias šios Valstybės LIETUVIŲ GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Turi Ngtaro Teises
254 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Gyv. vieta: 838 Dorchester Ave.
Tel. COlumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Diena ir Naktį
Koplyčia šermenimis dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenimis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
Tel. SOU Boston 2609

Kas Tai Yra Tautybė

Rašo Dr. Pranas Sacikauskas

Mūsų laikais tautų gyvenimas ir jų santykiuose labai didelį vaidmenį vaidina tautybė. Tiems, netruksta žmonių, kurie tvirtina, kad tautybė esanti labai mažos reikšmės dalykas, kuris neprivalėtų turėti jokios įtakos žmonių ir tautų santykiuose. Šitoksai betgi tvirtinimas yra klaidingas, nes gyvenimas parodo, kad tik tos tautos ką nors gerą ir naudingą yra padariusios, kuriose tinkamai tautybę suprantama ir aukštai ją vertina.

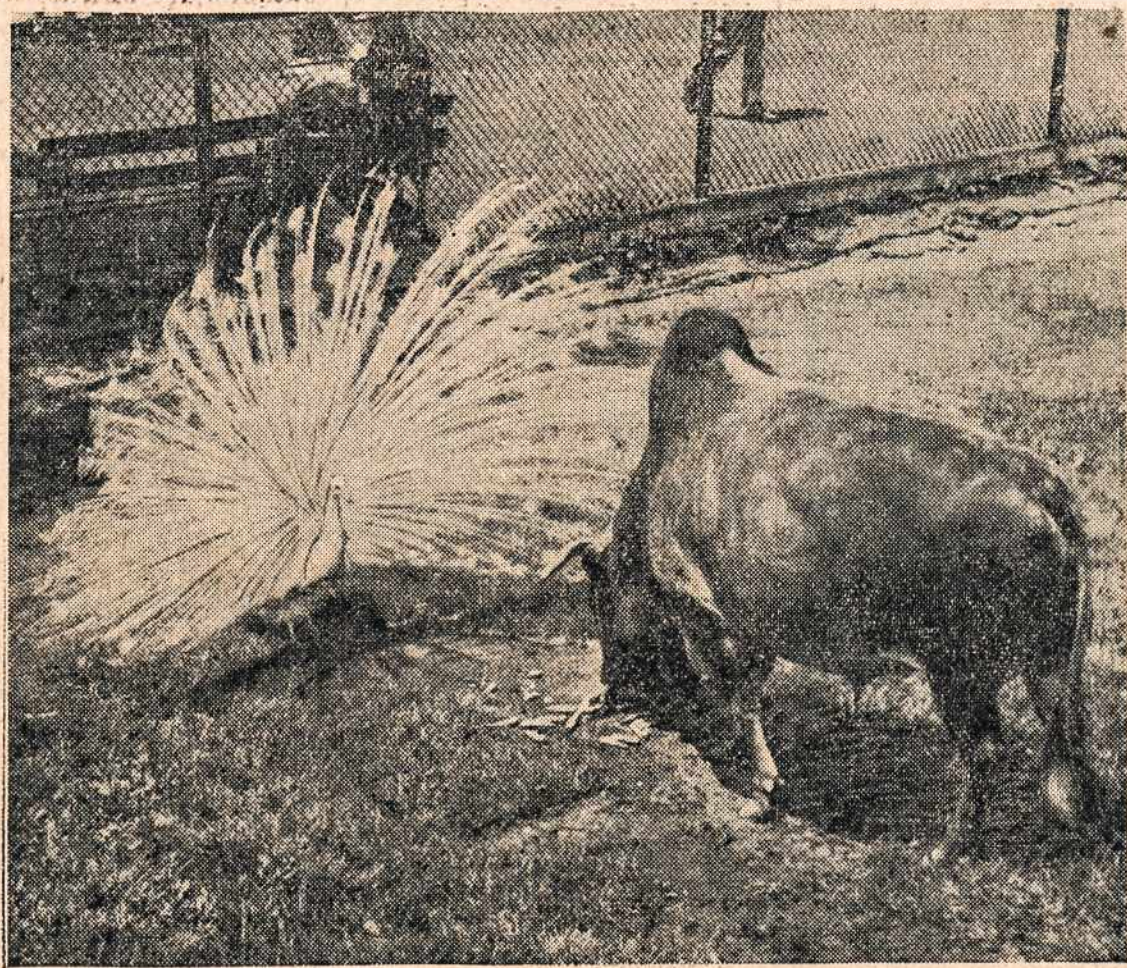
Tat nors trumpai pažūrėkime ką sako apie tautybę žymūs rašytojai ir mintytojai (filosofai) dar 1887 metais štai ką rašė: "Gamta pagimdė hordas; liaudis atsirado per bendrą valdžią, o tauta yra bendro civilizacijos vystymosi paseka. Kiekvieną atskirą kultūrą, kuri skiriasi nuo kitų, vadiname tautybe. Tuo būdu tautybė yra ne kas kita, kaip ypatinga tam tikro žmonių skaičiaus kultūra, kuri ilgesnį laiką gyveno tų pačių sąlygų įtakoje".

Iš čia matome, kad tautybė, toli gražu, nėra tuščias žodis, bet ji reiškia kiekvienos tautos kultūrą, reiškia visa tai, ką kiekviena tauta amžiams bėgant yra pasigaminusi, padariusi. Kultūrų pasaulyje yra daug. Kiekviena jų yra davusi tą ar kitą tautą ir todėl kiekviena jų savąja kultūra didžiojai. Suprantama, kad vienos tautos turi didesnę kultūrą, kitos mažesnę, dar kitos visai mažą. Bet kiekviena tauta turi savąją kultūrą. Sociologai jungia su tautybe ir taip darydami elgiasi teisingai. Nes jeigu

sakoma, kad "vokiečiai turi gana aukštą kultūrą", tai tuo pačiu suprantame, kad tą kultūrą, apie kurią kalbame, sutvėrė ne prancūzai, anglai ar kita kuri tauta, bet vokiečiai, vokiečių tauta. Ir jeigu šiandien pasaulis naudojasi vokiečių mokslu, literatūra, išradimais ir kitais kultūros dalykais, pritaikydami juos savo gyvenimo tobulinimui, tai visur bus pabrėžiama, kad tą veikalą parašė vokiečiai, tą filosofijos sistemą sukūrė vokiečiai ir tt. Vadinas, nors šiaip tais dalykais ir daug kas naudojasi, bet garbė tenka vokiečiams, jų tautai.

Viena tauta nuo kitos kaip tik ir skiriasi kultūra, kalba, papročiais ir visuo tuo, ką ji turi sukūrusi nuosavaus — darbe. Tiesa yra išimčių. Pavyzdžiui — Šveicarija. Čia viešpatuoja trys kalbos: vokiečių, italų ir prancūzų, o tautybė yra viena. Arba visai priešingai Anglijoje, kur yra keletas tautų, o kalba viena — angliška. Bet tai tik išimtys, gi pasaulio tautų didžiūma, kaip minėjau, turi savas kultūras, papročius, kalbą ir įdarbę. Visas tas savybes kiekviena tauta brangina ir ugdo visomis išgalėmis. Istorija aiškiausiai įrodė, kad tik tos tautos galėjo ką nors naudingą ir sau ir visai žmonių sukurti, kurios laikėsi savo kalbos, savo papročių, kitaip sakant — tautybės.

Tos gi tautos, kurios visa to nebrangino, nesilaikė, bet lengvai pasidavė svetimoms bangoms — senai išnyko nepalikdamos beveik jokio pėdsako. Tiesa, daugelį tautų kartais išstinka nelaimės (pavyzdžiui kaip dabar 15 tautų nustojo laisvės), kaip užpuolę priešai atima joms laisvę, pavergia. Netekus laisvės tauta privalo dvigubai įtempti savo jėgas, kad nepasidavus viešpatujančio priešui įtakai. Tokiose sunkiose valandose dažnai atsiranda rašytojų, poetų, kurie raštu ir žodžiu kviečia savo brolius kantriai ir ištvermin-

Vaižde matomas povas pasipuošęs savo puošniąja uodega liūdią, kad pavasaris jau atėjo. Ar tą supranta šis jautis, kuris irgi pavasario saulutės sveikinamas. Šie du kaimynai gyvena San Francisco zoologijos darže. Jie abu atgabenti iš Indijos.

gai saugoti savo kultūrą, kalbą, papročius ir tt. Toli neieškokime, paimkime kad ir tuos pačius lenkus. Jie kartu su mumis išbuvo po rusų jungu apie 120 metų. Daug jie turėjo sunkių valandų. Bet tose sunkiose valandose atsirado rašytojų ir poetų, kurie savo raštais nedavė tautiečiams nupulti dvasioje ragindami visomis priemonėmis laikytis visa to, kas yra tautos brangenybė. Didelis lenkų rašytojas H. Senkevičius nekartą kreipdavosi į lenkus sakydamas: "privalome laikytis visa to, kas yra mūsų, nes kitaip nukrisime kur nors žemai". Tie žodžiai ne vienam priduoda vo drąsos ištvermingai gint savo teises.

Blogiau buvo su mumis, lietuviais. Mūsų tauta netekusi laisvės ilgus amžius neturėjo sąmoningų vadų, kurie būtų žodžiu ir darbu stiprinę tautą. Mes buvome palikti žiaurais likimo nuožiūrai. Todėl neuostabu, kad nemaža lietuvių dalis pamiršusi savo kalbą, papročius, kultūrą — ištautėjo. Jie pražuvo be pėdsakų. Bet ačiū mūsų liaudies, prastų žmonių ištvermei, didesnė lietuvių tautos dalis vistiek išsaugojo lietuvių vardą, neleidama jam pranykti. Ir jeigu iki Basanavičiaus "Aušros" mūsų liaudis instinktyviai laikėsi savo, tai Basanavičiaus lūpomis ji paskelbė sąmoningą atgimimą. Nuo to laiko prasi-
dėjo tautinės sąmonės bu-
dinimas lietuvių tautoje, atsirado inteligentų, mokytojų žmonių, kurie netik nesigėdino lietuvių vardo, bet pasididžiūdami visur vadino save lietuviais, visur kalbėjo lietuviškai, knygas rašė lietuvių kalba, laikraščius leido, draugijas steigė. Lietuvos vardas ėmė skambėti visame pasaulyje; tautai pražūti pavojus praėjo, sunkiausias krizis buvo pergyventas. Ir jeigu dabar paklausime patys save — kas neleido Lietuvai pražūti svetimose bangose, tai turėsime atsakyti: išsaugota lietuvių kalba, papročiai, ir aukšta dvasinė kultūra. Visa tai sudaro tautybę. Tik dėka jai mes vėl esame sąmoninga ir susipra-

Amerikos Vieningumas Šiandien

Common Council for American Unity dabar organizuoja Tautišką Komitetą, nariai to komiteto susidės iš atstovų iš visų tautų įvairiose šalies dalyse. Ponia Franklyn D. Roosevelt apsiėmė būti tokio komiteto garbės pirmininke. Taip buvo pranešta laike pietų Astor Viešbutyje, balandžio 3 d., kur daugiausiai 1,000 įvairių tautų žmonių dalyvavo.

Pietūs, kuriuose ponia prezidentienė pirmininkausi tauta, — kuri pasaulio tautų šeimynoje užima garbingą vietą. Nedovanai didelis mūsų mintytojas V. Vydūnas sako: "Mūsų laikais svarbiausias uždavinys pasirodo auginti tautiškumą" (tautybė).

Ypač dar tautybės supratimo trūksta Pietų Amerikos išėivijoje. Čia galite susitikti lietuvių, kurie šiek tiek apmokę svetimą kalbą sako: "man vistiek". Ne! Šitaip nepasakys nei vokiečiai, nei prancūzai, nei lenkas, nei kas kitas. Negali taip sakyti ir lietuvis, nes tai jį, patį žemina jo šeimą, visuomenę. Praėjo tie laikai, kada lietuvis nežinojo kas jis yra, kada netaip buvo tas svarbu. Bet šiandieną yra kitaip. Šiandieną jau reikalinga žinoti kuo esame ir ką turime.

Visų pirma svarbu, kad lietuvių, kur jie būtų, ar įstaigose ar dirbtuvėse ar mokyklose, ar kitur — nesigėdintų savo tautybės, nesislėptų, kai pelės pošluota, nes tai negražu. Lietuvis neprivalo gėdytis savęs, bet didžiūotis, kad yra lietuvis. Ar imant dokumentus, ar šiaip koki reikaliukai atliekant, visur sakykite, kur to reikalaujama, kad esate lietuvių. Kokia namų kalba? — lietuviška, kokios tautybės? — lietuvių ir tt.

Aukštas tautybės supratimas ir tinkamas jos įvertinimas bus didžiausias mūsų ginklas atvadavimui Tėvynės Lietuvos iš dabartinės vergijos. Montevideo, Urugvajaus Respublika, vo bandė suvesti visų tau-

tų atstovus nepaisant gimumo, tikėjimo, rasės užlaikymui ir paplatinimui Amerikos idealų dabartinę krizę.

P. Rooseveltienė ypatingai gyry lojališkumą amerikiečių svetimos kilmės.

Tarpe kitų garsių kalbėtojų buvo Generalinis Prokuroras Robert H. Jackson, Senatorius Harold H. Burton iš Ohio, Archibald McLoish, Kongreso Knygius, M. F. Wegrzynek, leidėjas New York Novy Swiat, Louis Adamic rašytojas, Elmer A. Carter negrų redaktorius "Opportunity", Edward Corsi, buvęs Imigracijos Komisijonierium prie Ellis Island ir Read Lewis, Common Council for American Unity direktorius.

Generalinis Prokuroras Jackson, tarp kitko sakė — "jog nėra rimtaus nelojališkumo tarpe didelio skaičiaus ateivių Jung. Valstybėse. Paskutiniu karu daug buvo kalbama apie ateivių nelojališkumą, bet kad nors tada buvo daug daugiau ateivių šioje šalyje, negu šiandien randasi, visvien valdžiai prisiėjo suimti tik 2,200". Jis toliau sakė jog valdžia šiandien gali daug geriaus apsisiekti su graunančiu veikimu ir judėjimu ar tai ateivių ar piliečių pradetu.

M. F. Wegrzynek, gyry svetimų kalbų laikraščius už jų paramą ir perstatymą skaitytojams demokratiškų idealų.

Direktorius Lewis, cituodamas Generolo Crowder'io raportą apie tarnavimą svetur gimusių amerikiečių, sakė, jog nei viena kita grupė, kaip grupė buvo taip aukštai militariškų vadų giriama kaip svetimšaliai. FLIS.

Gyvojo Rožančiaus Paslaptys

Darbininkas išleido "GYVOJO ROŽANČIAUS PASLAPTYS" knygutės formoje. Kiekviena paslaptis iliustruota paveikslais. Šioje knygutėje taipgi yra ir narystės mokesčių lapeliai. Knygutės kaina 20c. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

BALTIMORE, Md.

Wm. J. Wieland

Baldai — Linoleum — Žaislai — Lempos — Aparatai
Elektrikiniai — "Cedarchest"
3509-11-13 Eastern Ave. 506-508 S. Conkling St.
Tel.: Broadway 6070

Paul L. Winterling

PLUMERIS

Įtaisymas ir Pečių Aliejinių Šildymui
Žemos kainos išsimokėjimui — Ant trijų metų
400 S. Bouldin Street Tel.: Wolfe 3103

Nuoširdžiausius Linkėjimus Siunčia

The Equitable Trust Co.

Generalinis Biuras —

CALVERT ir FAYETTE STS.

Amerikan Bank Biuras —

BROADWAY ir FLEET ST.

Highlandtown Biuras — 3415-17 EASTERN AVE.

John W. Elberth

— G—A STORE —

Pirmaeiliniai Mėsos dalykai ir kiti valgiai

700 S. Clinton St. Baltimore, Md.

The Canton Company of Baltimore

Incorporated 1829

BROCKERT'S XXX Ale ir Stock Ale IŠ KRANO IR BUTELIUOSE

Atėję į tavernus ar restoranus visuomet reikalaukite BROCKERTS populiarus ir visų mėgiamą XXX Ale arba Stock Ale. Tai alus, kurį visi mėgsta ir jo nori.

Jei turite kokias pramogas, kaip tai: — vestuves, krikštynas ar partės, visuomet užsisakykite BROCKERTS XXX Ale, kuriuo svečiai ir viešnios bus labai patenkinti.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St. Worcester, Mass.

Telefonas Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH 1410 Columbia Rd., South Boston

PHONE So. Boston 2271

M. J. Colney, N.D.

Lietuvis Gydytojas

Sekmingai vartojam saulės spindulius, Diathermy ir kitus modernius išradimus nuo aukšto ir žemo kraujo spaudimo, vidurių ir širdies ligų, reumatizmo, tonsių ir odos ligų.

148 Grand St.,

Tel. 3-4747 Waterbury, Conn.